

**Ц Р В Е Н И   К Р С Т   С Р Б И Ј Е**

---

**ПЛАН РАДА  
ЦРВЕНОГ КРСТА СРБИЈЕ ЗА 2018. ГОДИНУ**

---

**Београд,**

**децембар, 2017.**



## САДРЖАЈ

1. Основни принципи Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца	4
2. Увод	5
3. Здравствено превентивна делатност Мотивација добровољних давалаца крви	9
4. Промоција здравих стилова живота и превенција болести зависности	14
5. Прва помоћ	19
6. Социјална делатност	21
- Дечје одмаралиште Црвеног крста Србије „Криста Ђорђевић“ у Баошићима	30
- Програм бриге о старијима	31
- Заједнички програм за инклузију ромске деце и деце из осетљивих група у образовање	34
7. Подмладак и омладина	36
8. Припреме за деловање у несрећама Црвеног крста Србије	41
9. Спасилаштво на води и на планинама	48
10. Дистрибутивни систем Црвеног крста Србије	50
11. Служба транспорта	51
12. Служба тражења	51
13. Програм борбе против трговине људима	55
14. Ширење знања о међународном хуманитарном праву (МХП) и Основним принципима Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца - Дифузија	58
15. Истраживања хуманитарног права	61
16. Служба за информисање	62
17. Међународна сарадња и миграције	63
18. Организација и развој	67
19. Пословно Финансијски систем Црвеног крста Србије	69
20. Правни послови и јавне набавке	71
21. Надзорни одбор	71

## **ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ МЕЂУНАРОДНОГ ПОКРЕТА ЦРВЕНОГ КРСТА И ЦРВЕНОГ ПОЛУМЕСЕЦА**

### **Хуманост**

Међународни покрет црвеног крста и црвеног полумесеца, рођен у жељи да без дискриминације укаже помоћ на бојном пољу, у свом међународном и националном виду, настоји да спречи и ублажи људске патње и свим приликама. Његов циљ је да штити живот и здравље и да обезбеди поштовање људске личности. Он унапређује узајамно разумевање, пријатељство, сарадњу и трајан мир међу свим народима.

### **Непристрасност**

Он не прави никакву разлику према народности, раси, верским убеђењима, класи или политичком мишљењу. Он настоји да ублажи страдање појединаца, руковођен само њиховим потребама, дајући првенство најхитнијим случајевима несрећа.

### **Неутралност**

Да би очувао поверење свих, Покрет се не опредељује у непријатељствима и не ангажује се у било које време у расправама политичке, расне, верске или идеолошке природе.

### **Независност**

Покрет је независан. Национална друштва, која имају помоћну улогу у хуманитарним активностима својих влада и подвргнута су законима у њиховим земљама, морају увек да сачувају аутономију која ће им омогућити да у свако доба делују у складу са принципима покрета.

### **Добровољност**

То је добровољни Покрет за помоћ, који не покреће жеља за стицањем користи.

### **Јединство**

У једној земљи може постојати само једно друштво Црвеног крста или Црвеног полумесеца. Оно мора бити доступно свима и спроводи своју хуманитарну делатност на целој територији.

### **Универзалност**

Међународни покрет црвеног крста и црвеног полумесеца, у коме сва друштва имају једнаки статус и деле једнака права и дужности да се међусобно помажу, је универзалан.

**Мисија националног друштва је да олакшава људску патњу, са задацима: да пружа помоћ угроженим лицима у случају ратних сукоба, природних, еколошких или других несрећа, спасава угрожене животе и здравље људи и шири знања о међународном хуманитарном праву, да превентивно делује и просвећује грађане у области здравствене и социјалне заштите и унапређује хуманитарне вредности у друштву и, у случају стања потреба, пружа социјалну заштиту и збрињавање.**

## УВОД

План рада Црвеног крста Србије и у 2018. години биће реализован на основу:

- Закона о Црвеном крсту Србије, Закона о трансфузијској медицини, Закона о ванредним ситуацијама и цивилној заштити, Закона о безбедности и здрављу на раду, Закона о безбедности саобраћаја на путевима,
- Статута Црвеног крста Србије,
- Плана акције Црвеног крста Србије за период 2014 – 2018 година,
- стратегија које је усвојила Влада Републике Србије, а односе се на делатности блиске организацији Црвеног крста (Стратегија развоја социјалне заштите, Национална стратегија о старењу, Стратегија за смањење сиромаштва, Национална стратегија заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, Стратегија подстицања рађања, Националног плана акције за децу).

Црвени крст Србије и његови саставни делови и у 2018. години биће ангажовани на реализацији јавних овлашћења која су од стране државе поверена Црвеном крсту Законом о Црвеном крсту Србије (члан 6. и 7. Закона), програма Црвеног крста (члан 9. Закона), редовних активности и акција усмерених ка различитим циљним групама становништва у Србији, посебно најугроженијим, као и услуга које пружа Црвени крст (члан 10. Закона).

У протеклом вишегодишњем периоду задаци организацији Црвеног крста знатно су увећани, што није праћено потребним финансијским средствима.

Седиште Црвеног крста Србије ће и даље предузимати активности на обезбеђењу потребних средстава за реализацију активности предвиђених Законом о Црвеном крсту Србије.

Црвени крст Србије, Црвени крст Војводине, Црвени крст Косова и Метохије и Црвени крст у градовима и општинама деловаће на основу Основних принципа Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца, а све своје капацитете ангажоваће у циљу адекватног, благовременог и квалитетног одговора на хуманитарне потребе у заједници.

План рада Црвеног крста Србије за 2018. годину садржи активности које ће бити реализоване у седишту Црвеног крста Србије и активности и акције које ће се спроводити у Црвеном крсту Војводине, Црвеном крсту Косова и Метохије, Црвеном крсту Београд и организацијама Црвеног крста у градовима и општинама.

Саставни део Плана рада је Календар најзначајнијих активности у 2018. години.

Својим активностима Црвени крст у Републици Србији тежиће да унапреди програме и услуге намењене најугроженијим категоријама становништва, оствари своју

функцију у заштити и унапређењу здравља људи у заједници и да буде оспособљен за ефикасан одговор у случају несреће на целој територији Републике Србије.

Најважнији задатак у 2018. години биће реализација и јачање активности у десет кључних области рада Црвеног крста Србије које представљају јавна овлашћења поверена Црвеном крсту и активности које произилазе из циљева и задатака Међународног покрета Црвеног крста:

1. Промоција и омасовљавање добровољног давалаштва крви,
2. Здравствено превентивна делатност,
3. Прва помоћ и реалистички приказ повреда, стања и обољења,
4. Социјална делатност,
5. Подмладак и омладина,
6. Деловање у несрећама,
7. Служба тражења,
8. Ширење знања о међународном хуманитарном праву и Основним принципима Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца – Дифузија
9. Међународна сарадња,
10. Организација и развој укључујући Одржавање функције минимума дистрибутивног система и Развој пословно финансијског система.

Активности ће се одвијати кроз:

- Континуирану промоцију добровољног давалаштва крви међу грађанима због унапређења свести грађана о значају добровољног, анонимног и ненаграђеног давалаштва крви, развијање вештина волонтера и повећање њиховог знања за рад на регрутовању и задржавању давалаца крви на обукама из области давалаштва крви, сензибилизацију младих за добровољно давалаштво крви путем конкурса "Крв живот значи", иницијативе "Клуб 25" и друштвених мрежа, обезбеђивање знакова признања за добровољне даваоце крви и средине које су дале највећи допринос у овој области на годишњем нивоу и стварању услова за реализацију годишњег плана прикупљања крви у партнерству са трансфузиолошким службама.

Ове активности су предуслов за несметано, ефикасно и благовремено снабдевање здравствених установа и збрињавање пацијената у Србији безбедном крвљу и крвним производима у систему здравствене заштите;

- Здравствено превентивну делатност, промоцију здравих стилова живота и превенцију болести зависности;

- Подизање свести грађана о значају познавања лаичке прве помоћи и обука из прве помоћи, развијање активности у обуци за пружање прве помоћи деце и младих, учесника у саобраћају, запослених лица и других категорија становништва, као и спровођење стручног оспособљавања предавача за обуку из прве помоћи, унапређење наставних планова, садржаја и методике обуке у првој помоћи у складу са савременим научним сазнањима и стучним ставовима, процену обучености у првој помоћи волонтера Црвеног крста путем вежби и такмичења екипа прве помоћи и реалистичког приказа повреда, стања и обољења, од општинског до државног нивоа;

- обезбеђивање и пружање хуманитарне помоћи становништву у стању социјалне потребе кроз реализацију програма породичних пакета хране и хигијене за најугроженије грађене у 125 општина у Србији уз подршку Министарства за рад, запошљавање,

борачка и социјална питања, рад народних кухиња, програма породичних пакета хране и хигијене за најсиромашније породице на Косову и Метохији и другим угроженим категоријама становништва, упућивање деце на опоравак у одмаралишта Црвеног крста, одржавање и развој Програма бриге о старим лицима, Програма отворених ромских вртића, радионица за децу са посебним потребама и других програма намењених најосетљивијим категоријама становништва;

- рад са подмлатком и омладином као значајним људским ресурсом Црвеног крста огледаће се кроз активности на васпитању и мотивисању деце и омладине у духу хуманизма, толеранције и узајамне солидарности путем обуке волонтера, летњих школа подмлатка и омладине, реализацијом програма "Промоције хуманих вредности" и креирањем едукативног и промотивног материјала прилагођеног циљној групи и садржајима програмских активности и акција.

- припреме за деловање у несрећама и правовремени одговор на несреће кроз развијање капацитета Црвеног крста да одговори на ефикасан начин на природом и људским фактором проузроковане несреће, обуку професионалног и волонтерског кадра за припрему за несреће и деловање у несрећама, као и стварање потребног минимума резерви, како би се смањио број потенцијалних жртава и ублажиле последице несреће;

- организовање Службе тражења, покретање и спровођења тражења несталих лица по захтевима грађана у редовним и ванредним стањима, пружање подршке организацијама Црвеног крста које су директно укључене у пружању помоћи мигрантима и тражиоцима азила и успостављање контаката миграната и азиланата са својим породицама, издавање потврда о боравку лица у коцентрационим логорима или на принудном раду за време II светског рата;

- Програм Борбе против трговине људима ће реализовати 125 организација Црвеног крста у градовима и општинама одржавањем преко 500 информативних радионица. Превентивне поруке ће примити преко 20.000 деце и младих. Овим ће број младих који су примили поруку о трговини људима и потребним мерама заштите, од почетка спровођења Програма 2005. године, прећи 250.000 особа.

- ширење знања о принципима и вредностима Црвеног крста (Дифузија), разумевање и прихватање улоге и значаја међународног хуманитарног права и Основних принципа Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца унутар структуре организације Црвеног крста Србије и циљних група у програмима Црвеног крста, као и кроз упознавање грађана, оружаних снага и свих надлежних институција са Женевским конвенцијама о заштити жртава рата, Допунским протоколима уз ове конвенције и употребу и заштиту знака Црвеног крста сходно Закону;

- ангажовање на примени Закона о Црвеном крсту Србије, одржавање и стварање финансијских и материјалних услова за рад организација Црвеног крста у саставу националног друштва, даљи развој структуре Црвеног крста кроз повећање броја чланова Црвеног крста свих категорија, основних организација, подружница, актива и повереништава;

- развој пословно финансијског система по међународним стандардима финансијског извештавања у циљу пружања ажурних, тачних и комплетних информација

о пословању у целокупној структури Црвеног крста Србије, кроз едукацију, техничку и оперативну подршку организацијама Црвеног крста у оквиру националног друштва,

- одржавање минимума дистрибутивног система који је у функцији наведених активности;

- афирмацију организације Црвеног крста кроз унапређење односа са јавношћу, сарадњу са медијима, редовно информисање грађана о активностима Црвеног крста, развој и унапређење система размене информација унутар организације Црвеног крста и израду и правремено достављање едукативног и промотивног материјала организацијама Црвеног крста, као и унапређење комуникације и информисања у односу на програмске партнере Црвеног крста Србије;

- међународну сарадњу, активно учествовање у програмима и пројектима које подржавају Међународна Федерација друштава Црвеног крста и Црвеног полумесеца и Међународни комитет Црвеног крста, као и поједина национална друштва. Црвени крст Србије ће наставити да даје допринос развоју Међународног Покрета Црвеног крста учешћем у раду његових форума и комисија, као и активним учешћем у раду са агенцијама Уједињених нација, PERCO (Platform for European Red Cross Cooperation on Refugees, Asylum Seekers and Migrants – Платформа европских националних друштава Црвеног крста за сарадњу у области избеглица, тражилаца азила и миграната), ILSE (International Life Saving Federation of Europe – Међународна организација за спасавање на води Европа), FAEEN (First Aid Education European Network – Мрежа европских националних друштава Црвеног крста за едукацију у области лаичке Прве помоћи), и других хуманитарних организација и мрежа у којима Црвени крст Србије остварује чланство.

Посебна пажња биће посвећена развоју билатералне сарадње као и реализацији обавеза према мигрантима у складу са мандатом Црвеног крста Србије и одговором Републике Србије на изазове мигрантске кризе.

- реализацију Програма изборних активности на свим нивоима организовања за мандатни период 2018 – 2022 година. У складу са Одлуком о расписивању избора ове активности биће реализоване у периоду април – новембар 2018. године. Биће изабрани нови управни органи и руководство Црвеног крста Србије и усвојен План акције Црвеног крста Србије за период 2018 – 2022 година;

- обележавање 8. маја - Светског дана Црвеног крста и реализовање "Недеље Црвеног крста" у периоду 8-15 маја, као и 142 године од оснивања Црвеног крста Србије;

- посвећивање значајне пажње волонтерима као највећој снази организације Црвеног крста, донаторима, и јачање и ширење волонтерске базе Црвеног крста на свим нивоима организовања;

- стручно оспособљавање волонтера и професионалаца у свим областима рада путем семинара и других обука и повећање мотивације за конкретне програмске активности. Најзаслужнијим волонтерима биће додељивана признања Црвеног крста;

- унапређење партнерског односа са државним органима, стручним институцијама и невладиним сектором, како би у вршењу јавних овлашћења, унапређења програма и



услуга и обављању других послова од јавног интереса, Црвени крст Србије имао положај организације која помаже надлежним државним органима у хуманитарној области;

- рад управних органа Црвеног крста Србије и комисија Управног одбора у складу са Статутом.

Црвени крст Србије ће посебну пажњу и помоћ у раду пружити организацијама Црвеног крста на Косову и Метохији, имајући у виду сложене услове рада на Косову и Метохији, као и организацијама Црвеног крста које пружају хуманитарну помоћ мигрантима.

Своју важну улогу у координацији рада организација Црвеног крста на својој територији имаће Црвени крст Војводине, Црвени крст Косова и Метохије и Црвени крст Београд.

Црвени крст Србије, Црвени крст Војводине, Црвени крст Косова и Метохије, Црвени крст Београд и организације Црвеног крста у градовима и општинама биће укључени у обележавање међународно утврђених дана који су блиски Мисији Црвеног крста, а налазе се у Календару најзначајнијих активности.

Црвени крст Србије ће у реализацији активности предвиђених Планом рада за 2018. годину остваривати сарадњу са Владом Републике Србије и њеним министарствима, релевантним институцијама у Србији, Канцеларијом за Косово и Метохију Владе Републике Србије, Међународним комитетом Црвеног крста, Међународном федерацијом друштава Црвеног крста и Црвеног полумесеца, великим бројем националних друштава Црвеног крста, организацијама из система Уједињених Нација, међународним хуманитарним организацијама, НВО-има и другим организацијама и институцијама са којима Црвени крст Србије традиционално сарађује.

И у 2018. години степен реализације Плана рада Црвеног крста Србије зависиће од износа остварених финансијских средстава на свим нивоима организовања.

## **ЗДРАВСТВЕНО ПРОМОТИВНА ДЕЛАТНОСТ МОТИВАЦИЈА ГРАЂАНА ЗА ДОБРОВОЉНО ДАВАЛАШТВО КРВИ**

*(Правни основ: члан 7. тачка 4, члан 8, члан 13, 14, 15. и 16. Закона о Црвеном крсту Србије, Закон о трансфузијској медицини, члан 7, .9 и 10, Закон о здравственој заштити, члан 18. тачка 15. и члан 123. тачка 6.)*

### **Општи циљ:**

Континуирано обезбеђивање довољних количина безбедне крви у Републици Србији путем мотивисања, регрутовања и задржавања добровољних давалаца крви на принципима добровољног, анонимног и ненаграђеног давања крви.

### **Опис проблема:**

Континуирано, ефикасно и благовремено снабдевање здравствених установа и пацијената у Србији безбедном крвљу представља важан предуслов за функционисање система здравствене заштите. Грађанима који се лече у систему здравствене заштите и којима је медицински индикована трансфузија крви она мора бити загарантована. Србија има потребе за око 250.000 јединица крви годишње које би се прикупљале уједначено током целе године, без сезонских несташица.

Зато је основни циљ јавног овлашћења континуирано обезбеђивање довољних количина крви и крвних продуката за све пацијенте у Србији. Национални програм за мотивисање, регрутовање и задржавање добровољних давалаца крви примењује

мултидисциплинарни приступ добровољном давању крви који подразумева шире укључење друштвене заједнице и унапређивање свести грађана за потребом добровољног давања крви.

Мотивација, регрутовање и задржавање давалаца крви се спроводе кроз спровођење дугорочне националне кампање, путем промотивних активности, обукама волонтера и реализацијом годишњег плана прикупљања крви. Уз пружање континуиране пажње према постојећим даваоцима и свакодневно ангажовање на придобијању нових давалаца крви као и укључивањем младих људи у давалаштво, ствара се претпоставка да већи број људи добровољно да крв и постану и остану редовни даваоци крви.

Због безбедности крви, Црвени крст Србије промовише давалаштво крви према принципима добровољности, анонимности и бесплатности сходно препорукама Светске здравствене организације и Међународне федерације друштава Црвеног крста и Црвеног полумесеца који су и интегрисани у Закон о трансфузијској медицини Републике Србије.

Стална пажња према даваоцима крви обезбеђује да ће постојећи даваоци крви и наставити да дају крв и проширити мрежу људи који ће постати и остати даваоци.

Према Закону о трансфузијској медицини Црвени крст Србије заједно са овлашћеним трансфузиолошким установама промовише добровољно, ненаграђено и анонимно давање крви и компонената крви, те обезбеђује потребан број давалаца крви и подстиче и организује активности на омасовљавању добровољног давалаштва крви. На основу Годишњег плана потреба за крвљу и компонентама крви у Републици Србији Институт за трансфузију крви Србије, у сарадњи са другим овлашћеним трансфузијским установама и Црвеним крстом Србије доноси Годишњи план акција давања крви најкасније до 15. децембра текуће године за наредну годину.

**Протокол о сарадњи** Института за трансфузију крви Србије, Завода за трансфузију крви Војводине, Завода за трансфузију крви Ниш и Црвеног крста Србије у спровођењу Националног програма за промоцију добровољног давања крви и регрутовање добровољних, анонимних, неплаћених и редовних давалаца крви потписан је и примењује се од 2011. године. Протоколом се јасно дефинишу улоге и задаци Црвеног крста у Србији и службе за трансфузију у свим сегментима рада на мотивацији, и то у реализацији:

1. дугорочне националне кампање,
2. промотивним активностима,
3. едукацији волонтера,
4. годишњег плана прикупљања крви и
5. акција добровољног давања крви са активностима које су компатибилне са активностима трансфузиолошких служби.

Један од неопходних услова за континуиран рад је и брижљиво вођење евиденције о даваоцима крви који кроз организацију акција преко мреже Црвеног крста дају крв у посебно сачињеном подсистему ДДК у пословно-финансијском систему Црвеног крста Србије који је унапређен током претходне године.

"Клуб 25" је иницијатива која за циљну групу имана младе људе између 18 и 25 година. Полазна тачка јесте промоција добровољног, ненаграђеног и анонимног давања крви, али начин да се кроз пројекат промовишу здрави стилови живота, позитиван став према животу, алтруизам и хуманост, али и грађанска солидарност. Сам назив "Клуб 25" говори о томе да млади узраста од 18 до 25 година, желе да дају крв 25 пута у животу,

али и да мотивишу нових 25 младих да постану чланови Клуба. Идеја да се окупе млади људи у оквиру организације Црвеног крста настала је у Африци. Обзиром да су земље као Зимбабве, Малави, Боцвана, Мали и друге успешно достигле 100% ненаменског давања крви, проширила се као добра идеја и у Европу. Обзиром на досадашње резултате рада „Клубова 25“ који функционишу у 17 организација Црвеног крста у Србији и имају годишње преко 1.100 чланова, наставиће се подмлађивање структуре добровољних давалаца крви кроз пројекат „Клуб 25“, обуке и семинаре за младе волонтере.

Планира се и задржавање постојећих, посебно вишеструких добровољних давалаца крви путем уручивања признања за дату крв. Црвени крст Србије има преко 160.000 добровољних давалаца крви у својој евиденцији.

#### **Оперативни циљеви:**

- Остваривање услова за организовање редовних акција давања крви у Србији у циљу постизања континуираног обезбеђивања довољних количина крви током целе године,
- Унапређивање свести грађана о важности давања крви и промоција принципа добровољности, анонимности и бесплатности,
- Одржавање квалитетне сарадње са овлашћеним трансфузиолошким службама у Србији што је предуслов за постизање добрих резултата у овој области,
- Примена модела искуствене едукације као методе преношења знања и вештина у области припреме, реализације и евалуације акција добровољног давања крви и одржавање успостављених нових 7 тимова младих волонтера (СИМ тим) по угледу на тим Црвеног крста Ковин који у едукативне сврхе спроводи симулацију акције добровољног давања крви,
- Омогућавање организацијама Црвеног крста да користе базу података о добровољним даваоцима крви из пословно-финансијског система Црвеног крста Србије,
- Стандардизација рада и повећање броја „Клубова 25“ чијим радом се постиже шира промоција добровољног, анонимног и ненаграђеног давања крви код младих људи, увећава број волонтера при организацији Црвеног крста који се баве промоцијом давалаштва крви, регрутовање нових давалаца крви и подмлађивање структуре давалаца крви,
- Налажење алтернативних извора финансирања за развој давалаштва крви при Црвеном крсту Србије кроз регионалне пројекте или сличне иницијативе.

#### **Циљне групе:**

Обзиром на то да су према усвојеним законима и другим документима дефинисани и место и улога Црвеног крста Србије у мотивацији грађана за добровољно давање крви, циљне групе су следеће:

1. Волонтери Црвеног крста у Србији чију базу треба одржати и проширити до неопходног броја од 5.000 едукованих волонтера у давалаштву крви, колико је неопходно за оптималан рад на мотивацији ради одржавања и повећања броја давалаца крви и оптималног организовања акција давања крви,
2. Млади волонтери између 18 и 25 година кроз концепт Међународне федерације друштава Црвеног крста и Црвеног полумесеца који је прихватио Црвени крст Србије, под називом "Клуб 25",
3. Црвени крст Србије ће сензибилисати ученике основних и средњих школа за тему добровољног давалаштва путем реализације мултимедијалног конкурса о

даваланштву крви, реализацијом акција добровољног даваланштва крви у школама и досегнути до најмање 25.000 ученика,

4. Посебна пажња биће посвећена универзитетским центрима због успостављања мреже волонтера међу студентима а ради организације акција на факултетима,
5. Грађани Србије од 18 до 65 година старости ће добијати информације од волонтера и структуре Црвеног крста у Србији и овлашћених трансфузиолошких служби о нешкодљивости и потреби за добровољним давањем крви по принципима добровољног даваланштва крви,
6. Постојећи добровољни даваоци крви у смислу неговања пажње и захвалности за дату крв и друштвеног признања за хумани чин, као и њихово задржавање у групи редовних добровољних давалаца крви за преко 30.000 вишеструких давалаца годишње.

**Корисници:** Сви пацијенти који се лече у систему здравствене заштите Републике Србије којима је медицински индикована трансфузија крви.

**Опис послова седишта Црвеног крста Србије који ће бити реализовани у 2018. години:**

1. Стварање услова за рад и усмеравање рада свих организација Црвеног крста Србије у овој области,
2. Праћење и евалуација акција добровољног давања крви у партнерству са овлашћеним трансфузиолошким установама,
3. Организовање и одржавање седница комисије за добровољно даваланштво крви и извршавање њених закључака,
4. Креирање и организовање обуке и семинара за волонтере Црвеног крста,
5. Обезбеђивање знакова признања добровољним даваоцима крви и дистрибуција истих по захтевима организација Црвеног крста у Србији,
6. Организација и свечано уручивање признања срединама које су дале највећи допринос у даваланштву крви,
7. Свечано обележавање значајних датума у области добровољног даваланштва крви,
8. Промоција, расписивање, организовање и координирање реализације конкурса „Крв живот значи“ за ученике основних и средњих школа у Србији,
9. Информисање грађана о активностима у даваланштву крви путем друштвених мрежа,
10. Креирање потребних услова за развој обука младих волонтера у оквиру искуствене едукације „СИМ тим“ и „Клуба 25“,
11. Сачињавање специфичних едукативних и промотивних материјала у електронском и чврстом облику намењених грађанима сходно њиховом узрасту, полу, профилу и интересовањима ради сврсиходније промоције добровољног давања крви и постизања бољих резултата у одзиву грађана на позив да се да крв,
12. Пласирање информација на друштвеним мрежама које се односе на добровољно даваланштво крви Црвеног крста у Србији и иницијативе младих волонтера у овој области,
13. Јавно представљање даваланштва крви и активности Црвеног крста у медијима.

**Опис послова Црвеног крста Војводине, Црвеног крста Косова и Метохије, Црвеног крста Београд и Црвеног крста Ниш (поред већ наведених активности 1.-3.)**

1. Координација и усмеравање рада свих организација Црвеног крста у овој области чију територију покривају,
2. Штампане материјала (и на језицима мањина),
3. Праћење реализације програма на терену (анализа записа одржаних акција где да се држе предавања, коме требају семинари),
4. Извештавање о реализацији активности у давалаштву крви према седишту Црвеног крста Србије,
5. Организација свечаности (11. мај, 14. јун, Недеља Црвеног крста и сл.),
6. Организација обука и семинара за волонтере Црвеног крста,
7. Мотивисање грађана за добровољно давање крви на различитим догађајима у организацији Црвеног крста уз коришћење промотивног материјала,
8. Информисање грађана о активностима у давалаштву крви путем друштвених мрежа,
9. Едукација просветних радника и ученика четвртих разреда основних школа у циљу припреме за квиз "Шта знаш о Црвеном крсту и добровољном давалаштву" (Црвени крст Београд),
10. Организовање општинског такмичења квиза "Шта знаш о Црвеном крсту и добровољном давалаштву" (Црвени крст Београд).

**Опис послова организација Црвеног крста у градовима и општинама**

1. Правовремено планирање акција добровољног давања крви сходно потребама система здравствене заштите,
2. Припрема, реализација и евалуација акција добровољног давања крви на територији своје општине/града, сходно Протоколу о сарадњи и Приручнику за рад волонтера у области давалаштва крви Црвеног крста Србије,
3. Континуирано мотивисање грађана за добровољно давање крви на различитим догађајима у организацији Црвеног крста уз коришћење промотивног материјала,
4. Одржавање седница комисија за добровољно давалаштво крви и састанака укључујући комуникацију са овлашћеним трансфузијским установама и другим чиниоцима у процесу (школе, компаније и сл.),
5. Активно учешће на релеватним састанцима и по потреби организација истих,
6. Извештавање према вишим нивоима организовања Црвеног крста и према организацијама које су учествовале у акцијама,
7. Свечана додела признања даваоцима крви,
8. Реализација конкурса „Крв живот значи“,
9. Припрема волонтера за едукације према унапред прописаним критеријумима,
10. Укључивање едукованих волонтера у рад и укључивање волонтера у активности након едукације,
11. Организација локалних едукација за нове волонтере у давалаштву крви користећи капацитете већ едукованих,
12. Одржавање заинтересованости волонтера за давалаштво крви и њихове мотивације,
13. Активности на подизању свести грађанства, комуникација о давалаштву према различитим сегментима јавности – пре свега у локалним заједницама, али и компанијама, школама, удружењима али и преко друштвених мрежа.

### **Ризици:**

- Хронични недостатак финансијских средстава за покривање неизбежних трошкова Црвеног крста у реализацији овог јавног овлашћења,
- Пропуштање јединица локалне самоуправе да поштују Закон о Црвеном крсту Србије по коме су обавезне да финансирају активности на мотивацији грађана за давалаштво крви (члан 7. и 13. Закона),
- Слање повремено супротних порука становништву од стране Министарства здравља, Црвеног крста и служби за трансфузију о принципима давалаштва,
- Непоштовање из неразумевања принципа Светске здравствене организације и Министарства здравља за ненаграђено, анонимно и добровољно давалаштво од стране локалних самоуправа, што доводи до опасности од наменског и плаћеног давалаштва,
- Недовољно информација о будућем начину функционисања трансфузијских установа с обзиром на то да нови Закон о трансфузијској медицини предвиђа промену и броја и врсте трансфузиолошких служби са којима ће организације Црвеног крста у Србији сарађивати.

### **Очекивани резултати:**

- Обезбеђене су довољне количине крви за систем здравствене заштите у Србији,
- Добровољни даваоци редовно дају крв, а мотивисани су и нови даваоци за давалаштво,
- Обезбеђен је континуитет у вршењу јавног овлашћења од стране организација Црвеног крста у Србији,
- Повећан је број волонтера и подмлађена је структура волонтера у давалаштву крви.

## **ПРОМОЦИЈА ЗДРАВИХ СТИЛОВА ЖИВОТА И ПРЕВЕНЦИЈА БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије, члан 6, члан 7, тачка 2 и 3. члан 9. тачка 7, члан 13, 14, 15. и 16. Закона и члан 18. Закона о здравственој заштити, Закон о јавном здрављу члан 7.)*

Активности у оквиру програма Промоција здравих стилова живота и превенције болести зависности одвијаће се у складу са Стратегијом за борбу против дрога у Републици Србији, Стратегијом развоја заштите менталног здравља, Стратегијом развоја здравља младих у Републици Србији, Стратегијом за придруживање ЕУ, Стратегијом за превенцију и контролу хроничних незаразних болести у Републици Србији, Законом о јавном здрављу, Циљевима одрживог развоја и са средњорочним циљевима Министарства здравља.

### **Општи циљ:**

Подизање свести грађана о важности упражњавања здравих стилова живота и важности превенције болести са посебним акцентом на рањиве групе (младе, старије, социјално угрожене особе и мигранте), а циљ се постиже кроз програме опште превенције.

Превенција болести зависности и смањење ризичног понашања одвијаће се кроз превентивно едукативне садржаје који су намењени пре свега младима, али и

родитељима како би се унапредила комуникација међу њима. Све ове активности одвијаће се уз ангажовање волонтера Црвеног крста.

Дефинисани циљ могуће је постићи континуираним и константиним радом и добро осмишљеним активностима.

Вршњачка едукација треба да буде периодично спровођена кроз читаво школовање. Према досадашњем искуству, тај облик учења све до узраста раних адолесцената има најзначајнију улогу у превенцији употребе психоактивних супстанци и развијању здравих стилова живота.

#### **Опис проблема:**

Период транзиције у коме се наше друштво налази налаже увећане напоре целе заједнице у сфери очувања здравља сваког појединца. Подизање свести код грађана је дуг и сложен процес, у коме сваки тимски и појединачни напор треба да донесе резултате.

Здравствену транзицију чине епидемиолошка и демографска транзиција. Епидемиолошка транзиција подразумева повећану стопу обољевања од хронично незаразних болести, а демографска транзиција је изазвана променом структуре становништва. Сваке године у свету од болести срца и крвних судова умире преко 17 милиона људи, што је сваки трећи умрли становник. Болести срца и крвних судова са учешћем од 53,2% у свим узроцима смрти водећи су узрок умирања у Србији.

У Србији 45 грађана свакодневно доживи инфаркт, а њих 13 не преживи. Процењује се да се готово 80% превремене смртности може спречити контролом неколико фактора ризика: пушење, неправилна исхрана и физичка неактивност. Улога Црвеног крста је управо у промовисању здравих стилова живота чиме се смањује ризик од хронично-незаразних болести.

У свету око 210 милиона људи користи дроге, а од овог броја око 200.000 људи годишње умире од последица употребе дрога. Употреба дрога и лекова су не само здравствена претња већ и претња социо-економској стабилности и социо-економском развоју широм света. Најуспешнији приступ у превенцији болести зависности заснива се на кључној улози коју имају породице, школе и заједница у целини како би се створило безбедно и здраво детињство адолесцената.

Црвени крст Србије кроз вршњачке едукације, едукације родитеља и наставника значајно доприноси превенцији болести зависности.

Национално истраживање о здравим стиливима живота становништва Србије у 2014. години које је спровео Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ даје податке:

Укупно 64,5% становника Србије узраста од 18 до 64 године у току свог живота пушило је цигарете, док је њих 40,2% пушило цигарете у последњих 30 дана (44,3% мушкараца и 36,2% жена). Укупно 36,4% одрасле популације (40,9% мушкараца и 32% жена) свакодневни су пушачи – што одговара броју од 1.640.000 до 1.762.000 особа, старости између 18 и 64 године. Електронске цигарете користило је укупно 9,6% становника старости између 18 и 64 године барем једном у току живота. У Србији свакодневно пуши свака десета млада особа узраста 15–19 година. Укупан број пушача међу младима од 15 до 29 година је у односу на 2000. годину смањен за 4,7%.

Приближно једна четвртина (26.6%) младих запали своју прву цигарету са навршених 14 година или пре, док 16.8% проба да пуши са 13 година или мање. Ови

подаци указују на постојање великог ризика употребе дувана у каснијем периоду живота, као и потенцијално високу појаву болести које проузрокује дуван.

У истом истраживању алкохол је конзумирало укупно 72,2% одраслих испитаника (82,1% мушкараца и 62,4% жена). Експесивно пијење (дефинише се као 60 грама или више чистог алкохола у једној прилици) једном недељно или чешће, у претходних 12 месеци пријављено је од стране 3,7% популације (6,7% мушкараца и 0,6% жена). Ризични обрасци употребе алкохола присутни су код 13,3% популације (22,1% мушкараца и 4,6% жена), што одговара броју 580.000 до 664.000 високоризичних конзумента алкохола међу одраслом популацијом у Србији, од којих су већина мушкарци (77%). Штетно или проблематично пијење доводи се у везу са 6,2% укупне популације (10,6% мушкараца и 1,7% жена), односно 257.000 до 318.000 људи (већином мушкарци и приближно 1/3 популације узраста 18–34 године старости).

Лекове из групе седатива и хипнотика је у претходних годину дана користило 22,4% испитаника (13,9% мушкараца и 30,9% жена), а 14,6% у последњих месец дана (8% мушкараца и 21,2% жена) са већом учесталостју коришћења међу старијом популацијом. Свакодневна употреба ових лекова забележена је код 4,4% одрасле популације (код 2,2% мушкараца и 6,6% жена од којих је већина старости изнад 34 године), што када се примени на целокупну популацију представља 182 до 234 свакодневних корисника хипнотика и седатива међу одраслом популацијом узраста од 18 до 64 године. Лекове за лечење јаких болова (који садрже опиоиде) користило је у последњих 12 месеци 5,1% испитаника (4,1% мушкараца и 6,1% жена), а 2,2% испитаника их је користило у последњих месец дана (1,6% мушкараца и 2,8% жена).

Употреба психоактивних супстанци је карактеристична за све добне групе, али је ипак најризичнији узраст – адолесцентно доба. Употреба дроге не изазива само проблеме који се огледају у болести појединца, већ доводи и до дисфункционалности породица, пораста оболевања од полних болести и болести које се преносе крвљу, пораста криминала и проституције, као и пораста економских трошкова. Сваки десети ученик првог разреда средње школе (11.9%) је користио у току живота неку психоактивну супстанцу, а да то није марихуана или хашиш. Међу младима који су бар једном у току живота пробали марихуану више од половине наводи да је бар један од њихових пријатеља такође користи, те је потребно спровођење програма који се нарочито базирају на развијању вештина одупирања притисцима вршњака.

Закључци истраживања говоре да: рестриктивнији закони, смањење доступности свих психоактивних супстанци, повећање цена легалних дрога, укључивање већег броја младих у едукативне програме и програме развоја социјалних вештина, организовање превентивних активности у школама и локалној заједници за младе, родитеље и просветне раднике и остале одрасле као и повећање могућности за креативно провођење слободног времена, доприноси смањењу броја младих узраста до 16 година који почињу са ризичним понашањем којим могу да угрозе своје здравље.

Болести зависности по распрострањености и учесталости имају епидемијски карактер, а због својих медицинских, економских и друштвених последица зависност је проблем од националног значаја. У решавање овог проблема треба укључити целокупно цивилно друштво. Црвени крст, као највећа хуманитарна организација у земљи, са мрежом од 183 организације Црвеног крста у градовима и општинама и 60.000 волонтера, позиционира се као најснажнији представник цивилног друштва, који има



потенцијал за спровођење ефикасних и ефектних превентивних активности, користећи своје људске ресурсе (едуковане младе волонтере и професионалне сараднике).

Континуирана едукација и пренос информација учествовањем у кампањама или спровођењем вршњачких едукација јесу активности које ће спроводити организације Црвеног крста у градовима и општинама у Србији у 2018. години. Кроз своје здравствено превентивне активности Црвени крст Србије покушава да развије свест код грађана свих узрасних група о важности упражњавања здравих стилова живота, као најефикаснијој превенцији хронично незаразних болести који су водећи узрок смрти у Србији.

#### **Оперативни циљеви**

- Смањење броја младих који се ризично понашају (болести зависности, сексуално преносиве болести, поремећаји исхране, недовољна физичка активност и други облици по здравље ризичног понашања), кроз вршњачке едукације;
- Повећање могућности за креативно провођење слободног времена код младих укључењем у активности Црвеног крста;
- Повећање могућности за креативно провођење слободног времена код старијих укључењем у активности Црвеног крста;
- Подизање свести грађана о важности упражњавања здравих стилова живота током целог животног циклуса (здрава исхрана, редовна физичка активност, волонтирање, образовање, хумане вредности, психосоцијална подршка и солидарност).

#### **Циљне групе**

- Деца и млади ученици основних и средњих школа;
- Наставници и родитељи ученика основних и средњих школа;
- Радно способно становништво;
- Старије особе.

#### **Активности**

1. Организовање едукативних семинара на тему здравих стилова живота и превенције болести зависности, по курикулуму који је израдио Црвени крст Србије.

2. Израда едукативног материјала на тему болести зависности.

3. Спровођење квиза „**Шта знаш о Црвеном крсту и здрављу**“ у различитим срединама са учешћем ученика основних школа. Ове активности спроводе се у сарадњи са основним школама кроз такмичење на нивоу основних школа и локалних заједница.

4. Израда и штампање едукативног материјала на тему здравих стилова живота (превенција болести зависности, репродуктивно здравље, здрави стилови живота, исхрана, ментално здравље као и друге релевантне теме из области здравствене превенције и промоције здравих стилова живота).

5. Израда и штампање едукативног материјала на тему психосоцијалне подршке.

6. Израда и штампање едукативног материјала на тему превенције менталног здравља.

7. Учешће у различитим манифестацијама промоције здравља на општинском, градском, покрајинском и републичком нивоу као и деловање у превентивном смислу да се смање болести од већег социјално-медицинског значаја.

8. Обележавање **31. јануара, Националног дана без дуванског дима** и укључивање у активности Националне комисије за борбу против пушења. Овај дан обележава се у свим срединама уз сарадњу са партнерима на локалном нивоу – пре свега уличним акцијама и дистрибуцијом едукативног материјала, одржавањем трибина,

конференција за штампу чиме се подиже свест грађана о штетности дуванског дима, посебно су значајна предавања у школама и вршњачке едукације.

9. Обележавање **Светског дана борбе против ХИВ/АИДС - 1. децембра** Овај дан обележава се у свим срединама уз сарадњу са партнерима на националном и локалном нивоу. Активности су различите, али се пре свега ради о вршњачким едукацијама и едукацијама које се односе на сексуално преносиве болести и репродуктивно здравље. Поред едукација организују се и уличне акције, трибине и конференције за штампу.

10. Обележавање **7. априла, Светског дана здравља** – у сарадњи са Министарством здравља, Националном комисијом за јавно здравље, Институтом за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић-Батут“ и Светском здравственом организацијом штампање пригодног едукативног материјала за све организације Црвеног крста, организовање конференције за штампу. Овај дан се обележава у свим срединама уз сарадњу са партнерима на локалном нивоу – уличним промотивним акцијама, одржавањем трибина, предавања, конференција за штампу, организовањем здравствено-превентивних прегледа за грађане свих узраста, као и едукативних активности за децу младе и све узрасне групе.

11. Обележавање **31. маја, Светског дана без дуванског дима** и укључење у активности Националне комисије за борбу против пушења. Овај дан се обележава у свим срединама уз сарадњу са партнерима на локалном нивоу - уличним акцијама, дистрибуцијом едукативног материјала, одржавањем трибина, конференција за штампу, организовањем различитих спортских такмичења и здравствено-превентивних предавања за децу, младе, родитеље и старије особе.

12. Обележавање **Светског дана борбе против злоупотребе и кријумчарења дрога – 26. јун** у сарадњи са партнерима на националном и локалном нивоу. Превенција болести зависности кроз дистрибуцију едукативног материјала. Спровођење вршњачких едукација и трибина за младе волонтере организација Црвеног крста у сарадњи са партнерима у локалној заједници (Дом здравља, школе, полиција, организације цивилног друштва). Спровођење анкета о информисаности о злоупотреби психоактивних супстанци, а стечено знање о нивоу упућености у појаву користиће се ради континуираног унапређења система едукација младих волонтера. Ове активности биће посебно интензивирани у новембру месецу када се обележава месец борбе против злоупотребе психоактивних супстанци.

13. Обележавање **Светског дана срца - 29. септембра** и укључење у активности Института за јавно здравље Републике Србије "Др Милан Јовановић Батут". Овај дан обележава се у свим срединама уз сарадњу са партнерима на локалном нивоу. Активности су различите, али се пре свега ради о уличним акцијама дистрибуције едукативног материјала, мерења крвног притиска и пружања других здравствено-превентивних услуга, одржавање трибина, предавања, конференција за штампу о значају превенције и упражњавању здравих стилова живота.

### **Снаге и иновација**

Мрежа едукованих волонтера и професионалних сарадника која омогућава широк распон здравствено превентивних активности у свим општинама у Србији.

### **Очекивани ефекти програма/пројекта - излазни резултати**

Вршњачке едукације, израде брошура и другог едукативног материјала које имају за циљ едукацију младих, спровођење превентивних активности и едукација родитеља,

што све треба да допринесе смањењу ризичног понашања младих и смањењу злоупотребе психоактивних супстанци.

Едукације свих узрасних група на тему упражњавања здравих стилова живота допринеће превенцији и унапређењу здравља у Републици Србији.

### **Ризици**

- Највећи ризик је пропуштање локалних самоуправа и других нивоа власти да примене Закон о Црвеном крсту Србије у делу који предвиђа подршку овим активностима Црвеног крста (члан 9, тачка 7. и члан 13. Закона);
- Непрепознавање искуства Црвеног крста у овој области и непрепознавање могућности мреже Црвеног крста као релевантног и значајног партнера у активностима на промоцији здравља;
- Недовољна медијска пажња за ову врсту активности (окренутост медија сензационалистичким вестима).

### **ПРВА ПОМОЋ**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије: члан 6, 7, 10. и 13. Закона.)*

#### **Правни основ**

Обука у пружању прве помоћи је делатност Црвеног крста Србије уређена Законом о Црвеном крсту Србије. Прва помоћ је јавно овлашћење поверено Црвеном крсту Србије, према члану 6, 7. и 9. (тачке 1, 2. и 6.) Закона и као услуга коју може пружати Црвени крст Србије, како је дефинисано у члану 10. Закона.

Област прве помоћи је уређена и другим законима у Републици Србији:

- У Закону о здравственој заштити (члан 14.) је дефинисана друштвена брига за здравље на нивоу послодавца, која подразумева пружање прве помоћи у случају повреде на радном месту, а друштвена брига за здравље на нивоу појединца, (члан 15.) је пружање прве помоћи повређеном или болесном у хитном случају, у границама знања и могућности појединца;

- У Закону о безбедности и здрављу на раду (члан 14.) послодавац се обавезује да одговарајући број запослених оспособи за пружање прве помоћи;

- Закон о безбедности саобраћаја на путевима (члан 241. и члан 242.) дефинише обавезу похађања обуке у првој помоћи кандидата за возаче;

- Законом о ванредним ситуацијама (члан 123.), дефинисана је улога Црвеног крста у обуци припадника структура које су задужене за одговор на несреће у области прве помоћи.

#### **Циљеви Црвеног крста Србије у области прве помоћи у 2018. години**

**Општи циљ** Црвеног крста Србије у области прве помоћи је смањење последица несрећа у смислу спасавања живота и смањења последица повређивања, као и очување здравља становништва, смањења броја несрећа и повређивања.

**Специфични циљеви** у области прве помоћи у 2018 години:

1. Да грађани који су изложени повећаном ризику или спадају у посебно осетљиве категорије науче да реагују у случају несреће и пруже прву помоћ;

2. Да грађани буду информисани о значају и месту прве помоћи у ланцу спасавања живота људи;

3. Да садржај и начин извођења обуке из прве помоћи у организацијама Црвеног крста у Србији буду у складу са савременом науком и праксом;

4. Да предавачи прве помоћи Црвеног крста буду адекватно оспособљени за извођење обуке са различитим популационим категоријама.

**У складу с наведеним циљевима, Црвени крст Србије ће током 2018. године реализовати следеће активности:**

### **1. Обука у пружању прве помоћи**

Црвени крст Србије ће своје активности усмерити на обуку следећих категорија:

- **Школска деца и млади**, који представљају приоритет у обуци из прве помоћи. Стратегија развоја младих, Министарства здравља Републике Србије, истиче повреде као једну од основних карактеристика здравствених проблема младих. Повреде код деце и младих се најчешће дешавају у саобраћају, као и у школи, кући, спортским теренима, где често изостаје адекватно пружена прва помоћ;

- **Организације и појединци који су законски обавезни да поседују знања из прве помоћи**. Ова категорија обухвата одрасле грађане изложене повећаном ризику:

- а. запослена лица са професијама изложеним повећаном ризику,
- б. кандидати за возаче и постојећи возачи,
- в. припадници структура цивилне заштите.

За сваку од наведених категорија Црвени крст Србије је развио посебни едукативни садржај у складу са законом уређеним нормама и правилима за спровођење обуке.

**Волонтери Црвеног крста и екипе Црвеног крста за прву помоћ и деловање у несрећама**. Волонтери који се ангажују на програму прве помоћи, било као чланови екипа Црвеног крста, едукатори или сарадници на програму су категорија, која захтева континуитет у едукацији у области прве помоћи. Обука ове категорије подразумева:

- а. организовање семинара за обнову лиценци за предаваче и инструкторе прве помоћи у мрежи Црвеног крста Србије;
- б. семинари за нове предаваче прве помоћи;
- в. семинар за судије - оцењиваче на такмичењима из прве помоћи.

### **2. Такмичења у првој помоћи**

- Црвени крст Србије ће у 2018. години организовати државно такмичење екипа прве помоћи у две узрастне категорије: подмладак и омладина Црвеног крста. Такође ће се организовати државно такмичење у реалистичном приказивању повреда, стања и обољења и смотра екипа прве помоћи најмлађих волонтера Црвеног крста – екипа „Петлића“;

- Црвени крст Србије ће организовати два међурегионална такмичења екипа прве помоћи, према важећем Правилнику;

- Црвени крст Србије ће пружити стручну помоћ и подршку у организовању такмичења прве помоћи на свим нивоима организованости Црвеног крста Србије у којима се сваке године укључи преко 5.000 волонтера Црвеног крста.

### **3. Промоција прве помоћи међу грађанима**

У 2018. години Црвени крст у ће се спроводити активности у циљу промоције прве помоћи и њеног значаја:

- Обележавање Светског дана прве помоћи друге суботе у септембру;

- Промоција прве помоћи у директној комуникацији са грађанима путем показних вежби и других јавних окупљања;
- Развој и израда промотивног материјала за одређене акције или посебне ситуације угрожености (поплаве, екстремне температуре и сл);
- Медијска промоција и промоција путем интернета, постављањем информација из прве помоћи, тестова, упутстава и слично.

#### **4. Развој и унапређење програма прве помоћи**

- Црвени крст Србије ће активно пратити новине у области прве помоћи, оне које се тичу примене нових процедура у првој помоћи, као и методологије обуке. Током 2018. године ће се наставити са реализацијом семинара за допуну знања и обнову лиценци за предаваче прве помоћи Црвеног крста Србије;
- Комисија за прву помоћ, као стручно саветодавно тело Црвеног крста Србије ће бити ангажована са најмање 4 редовна састанка у току године;
- Црвени крст Србије ће учествовати у раду Европске мреже прве помоћи (FAEEN) на годишњем састанку Европске мреже у организацији Глобалног Референтног Центра за едукацију у првој помоћи, који ће се одржати у Словенији, у септембру 2018. године;
- Развој и израда наставног материјала из области прве помоћи ће бити један од важних задатака и обухватиће:
  - а. ревизију и допуну првог издања уџбеника «Прва помоћ» за предаваче;
  - б. за децу предшколског и млађег школског узраста израдиће се едукативне форме прилагођене овом узрасту.

#### **5. Координација активности из области прве помоћи организација унутар мреже Црвеног крста Србије**

Координативни рад седишта Црвеног крста Србије из области прве помоћи обухватиће следеће активности:

- Вођење евиденције о обукама и кадровима коришћењем јединственог опетаривног програма Црвеног крста Србије;
- Праћења и евидентирање активности организација Црвеног крста у градовима и општинама и помоћ у реализацији програма, као и контрола примене договорених стандарда Црвеног крста Србије на пољу обуке у првој помоћи.

### **СОЦИЈАЛНА ДЕЛАТНОСТ**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије члан 6, члан 9. тачке 1,4. и 6, члан 13. и 14. Закона)*

Кроз активности у социјалној делатности Црвени крст има за циљ да олакша људску патњу пружањем неопходне помоћи лицима у стању потребе и у случајевима свих ванредних ситуација, развијањем солидарности међу људима и организовањем различитих облика међусобне помоћи, као и превентивним деловањем у области социјалне заштите.

## Активности

- сагледавање и процена потреба угрожених категорија и група,
- организовање исхране најсиромашнијих грађана кроз Програм народних кухиња,
- подршка најугроженијим грађанима у виду породичних пакета хране и хигијене, а који нису корисници народне кухиње,
- обезбеђивање хуманитарне помоћи за 8.000 социјално најугроженијих породица на Косову и Метохији у сарадњи са Канцеларијом Владе Србије за Косово и Метохију,
- активности на обезбеђивању средстава за опоравак и летовање социјално угрожене деце,
- израда и упућивање пројеката за обезбеђивање средстава за реализацију програма помоћи циљним групама,
- организовање посебних акција као што су "Радни викенд на селу", "Летујмо и зимујмо код куће", сабирних акција за прикупљање добара и др.

## Програм Народних кухиња

### Опис

Према званичним подацима - Стратегија за смањење сиромаштва, у Србији 9,2% становништва живи испод границе сиромаштва. У посебно тешким условима живе корисници новчане социјалне помоћи (НСП-а), самохрана старачка домаћинства, пензионери са најнижим пензијама и лица на граници остваривања права из социјалне заштите, а налазе се у привременом или сталном стању потребе.

Програм народних кухиња је у 2017. години реализован у 76 организација Црвеног крста за 35.965 корисника Смедеревска Планка, Смедерево, Велика Плана, Пожаревац, Ваљево, Петровац, Лозница, Мали Зворник, Шабац, Владимирци, Дољевац, Бабушница, Гаџин Хан, Лесковац, Мерошина, Ниш, Медвеђа, Куршумлија, Параћин, Пирот, Прокупље, Сврљиг, Мајданпек, Зајечар, Бујановац, Трговиште, Владичин Хан, Врање, Лебане, Аранђеловац, Јагодина, Крагујевац, Свилајнац, Бајна Башта, Топола, Чачак, Горњи Милановац, Краљево, Крушевац, Лучани, Нови Пазар, Рашка, Сјеница, Трстеник, Тутин, Варварин, Пожега, Прибој, Прешево, Ужице, Ћуприја, Алибунар, Бачка Топола, Чока, Инђија, Кикинда, Ковин, Бечеј, Нови Бечеј, Нови Кнежевац, Нови Сад, Рума, Шид, Сомбор, Србобран, Сремска Митровица, Сремски Карловци, Стара Пазова, Суботица, Зрењанин, Мали Иђош, Вршац, Ириг, Ада, Кањижа, Врбас.

Као и за све претходне године реализације програма народних кухиња, и за 2018. годину се процењује да је број лица који се обухвати овом помоћи у виду топлих куваних оброка, најмање 2.5 пута већи од броја оброка који се свакодневно припрема (у 2017. години 35.965). Због реалних материјалних могућности на локалном нивоу и у циљу обухватања што већег броја породица, право на свакодневни топли оброк из народне кухиње се не даје сваком члану угрожене породице, али сви чланови те породице користе заједно ове оброке. Процена је да се програмом народних кухиња који координира Црвени крст одговори на основне потребе оквирно 90.000 појединаца.

Организације Црвеног крста које реализују Програм народних кухиња известили су седиште о проценама потреба на локалном нивоу и броју корисника народних кухиња за 2018. годину. Број корисника за 2018. годину је умањен за 1.025 корисника (због

корисника који одлазе током зиме у иностранство и не налазе се на евиденцији тражиоца социјалне помоћи у моменту процењивања потреба), односно подршка Програму народних кухиња потребна је за 34.940 корисника.

Црвени крст Србије као и организације Црвеног крста у градовима и општинама у Србији које реализују програм народних кухиња ће и у 2018. години настојати да одговоре на изазове и проблеме које се огледају у потенцијалним прекидима финансирања подршке програму од стране локалних самоуправа која представља предуслов реализације програма намењеног најугроженијим грађанима.

### **Циљ**

Да се наведеним категоријама социјално угроженог становништва одговори на основну потребу за исхраном кроз један кувани оброк дневно, који се састоји од  $\frac{1}{2}$  литре куваног јела и  $\frac{1}{2}$  векне хлеба.

### **Индикатори**

Званични подаци центара за социјални рад, Фонда ПИО, удружења пензионера и процена трипартитних комисија које у свакој средини чине представник Црвеног крста, локалне самоуправе и центра за социјални рад.

### **Активности**

1. Утврђивање броја потребних obroka;
2. Израда пројекта и буџета за конкурисање код локалних самоуправа и Владе Републике Србије за следећу годину;
3. Медијска презентација;
4. Упућивање апела потенцијалним донаторима;
5. Набавка и дистрибуција артикала хране;
6. Организација припреме obroka и дистрибуција obroka до крајњих корисника;
7. Координација и праћење реализације програма;
8. Израда извештаја и обавештавање државних органа и донатора средстава о резултатима реализације пројекта.

### **Очекивани резултати**

- Побољшање услова живота социјално најугроженијих категорија грађана,
- Очување њиховог здравља
- Допринос спровођењу Стратегије смањења сиромаштва.

## **Програм у помоћи породичним пакетима хране и хигијене за социјално најугроженије породице у најудаљенијим сеоским срединама**

### **Опис**

Због повећања броја социјално угрожених породица, посебно самохраних старачких домаћинстава и домаћинстава у удаљеним сеоским срединама, почев од 2010. године Влада Републике Србије на захтев Црвеног крста издваја финансијска средства за обезбеђивање основних артикала хране и хигијене за наведене категорије. Током 2010. године пакетима су била обухваћене 20.362 породице у 53 најсиромашније општине. Од 2011. године Влада Републике Србије издваја средства за набавку артикала хране и хигијене за 41.540 породичних пакета за најугроженије грађене у 105 општина у Србији друге, треће и четврте групе развијености општина у Србији.

За 2017. годину Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања биће упућен предлог са увећаним обимом подршке из разлога што према последњој

важећој Уредби о утврђивању методологије за израчунавање степена развијености региона и јединица локалне самоуправе у три групе развијености за које се опредељују породични пакети хране и хигијене подпадају 125 општина, односно 20 средина више него у претходним годинама. Овакав предлог је и прихваћен и спровођен у 2017. години.

Предлог Програма помоћи у виду породичних пакета хране и хигијене за 2018. годину конципиран је на исти начин, односно са обухватом у 125 средина у Србији.

Обзиром на број вишечланих породица (10 и више чланова), и старачких самачких домаћинстава која буду обухваћена овим видом помоћи за просек се узима четворочлана породица. Очекује се да би број појединаца који ће бити обухваћени овим видом помоћи помоћи бити око 200.000.

Заједно са програмом народних кухиња очекивани број појединаца који ће бити обухваћени у 2018. години може достићи 290.000.

### Циљ

Да се најугроженијим породицама који нису корисници народне кухиње помогне да покрију основне потребе обезбеђивањем породичних пакета хране и пакета хигијене. Подршка у пакетима намењена је:

- породицама без прихода,
- самохраним старачким домаћинствима,
- угроженим породицама из удаљених сеоских средина,
- самохраним родитељима без примања,
- породицама које су гранични случајеви па из тих разлога не остварују право ни на какву помоћ,
- породице које имају инвалида и сл.

Поред наведених оквирних критеријума трипартитна комисија за одабир породица дефинисаће посебне критеријуме и то према угрожености и потребама у локалним срединама.

Планирани садржај породичног пакета је следећи:

Породични пакет хране

Брашно	10 кг	Месне конзерве	5 ком
Уље	2 лит	Конзерве паштете	5 ком
Пиринач	1 кг	Сардина конзерве	5 ком
Пасуљ	2 кг	Шећер	2 кг
Тестенина	1 кг	со	1 кг

Породични пакет хигијене

Детерџент за веш	3 кг	Паста за зубе 75 мл	2 ком
Детерџент за судове	1 лит	Тоалет папир 4 ролне	1 пак
Тоалетни сапун 150 гр	2 ком	Пена за бријање 250 гр	1 ком
Шампон	1 лит	Бријач пак 5 ком	1 пак



## **Активности**

1. Утврђивање броја потребних пакета;
2. Израда пројекта и буџета за конкурисање код Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања за следећу годину;
3. Медијска презентација потреба;
4. Упућивање апела потенцијалним донаторима;
5. Набавка артикала и паковање пакета;
6. Дистрибуција пакета до локалних организација;
7. Дистрибуција пакета до крајњих корисника у централним и рубним деловима општина и у удаљеним сеоским срединама;
8. Координација и праћење реализације програма;
9. Израда извештаја и обавештавање донатора о резултатима реализације пројекта.

## **Индикатори**

Званични подаци центара за социјални рад, Фонда ПИО, удружења пензионера, различита удружења лица са посебним потребама, председника месних заједница и процена заједничке комисије коју у свакој средини чине представник Црвеног крста, локалне самоуправе и центра за социјални рад да ли је организација Црвеног крста поштовала критеријуме.

## **Очекивани резултати**

- Побољшање услова живота социјално најугроженијих категорија грађана,
- Допринос спровођењу Стратегије смањења сиромаштва.

## **Програм породичних пакета за најугроженије грађане на територији Косова и Метохије**

На основу процене Црвеног крста Косова и Метохије и локалних организација Црвеног крста са територије Косова и Метохије постоји евидентна потреба за подршком најугроженијег становништва на Косову и Метохији. У складу са тим, Црвени крст Србије се и ове године обратио Канцеларији за Косово и Метохију са захтевом за подршку.

## **Циљ**

- Обезбеђивање помоћи у виду породичних пакета најугроженијем становништву који живе у специфичним условима, посебно у енклавама и колективним центрима, и нису у могућности да самостално обезбеде основну егзистенцију;
- Набавка артикла за 8.000 породичних пакета;
- Реализација дистрибуције породичних пакета до свих крајњих корисника у енклавама и колективним центрима;
- Допринос унапређењу услова живота социјално најугроженијим грађанима;
- Допринос смањењу броја расељених лица.

## **Активности**

Активности седишта- Црвени крст Србије:

- набавка артикала хране и хигијене;
- финансијско вођење програма;

- координација и праћење целокупне реализације;
- анализа извештаја и података са терена, систематизација и обједињавање извештаја о дистрибуцији;
- подношење Извештаја о реализацији програма и финансијско правдање наменски утрошених средстава Канцеларији за Косово и Метохију.

Црвени крст Косова и Метохије који координира рад 22 организације са своје територије реализује програм:

- Одабир корисника и формирање спискова;
- Пријем и складиштење артикала хране, хигијене и амбалажних кутија;
- Организација паковања 8.000 пакета хране и 8.000 пакета хигијене;
- транспорт пакета до локалних организација Црвеног крста;
- обавештавање локалних медија о дистрибуцији пакета.

### **Укључивање у активности Стратегије за подстицање рађања – „Пакет за новорођену бебу“**

Према званичним статистичким подацима у последњој деценији дошло је до драстичног пада наталитета у Србији. Црвени крст Србије ради реализације акције „Пакет за новорођену бебу“ од Завода за статистику преузима податке о просечном недељном рађању беба у првој недељи маја. Праћењем броја новорођених беба у првој недељи маја од 1997. године до сада, закључује се да се број новорођених беба у овој недељи креће око 2.000. Од 1997. године до 2009. број новорођених беба је у сталном паду, да би 2009. године дошло до малог пораста на 1.843. Пораст се наставља и у 2011. години кад је подељено 2.032 беби пакета, да би у 2012. години поново дошло до пада броја новорођених беба на 1.882. У 2013. години број подељених пакета био је 2.294. У 2014. години 23 организације Црвеног крста у градовима и општинама у којима постоје породилишта спровели су акцију „Пакет за новорођену бебу“ и поделили 1.132 пакета.

Ове године 66 Организација Црвеног крста у градовима и општинама су у оквиру расположивих могућности из локалних донација обезбедиле 1,075 пакета са беби козметиком, пеленама, играчкама и сл.

У 2018. години очекивани број беба у „Недељи Црвеног крста“ је 2.200.

#### **Намена и циљ**

Циљ пројекта је да све бебе, без обзира на социјални статус породице, приликом изласка из породилишта добију поклон пакет са Радосницом Црвеног крста и основним потребама за бебе са мотом „Да нас буде више“.

Реализација ове акције даће допринос повећању наталитета у Србији и основној едукацији младих за родитељство и прву трудноћу.

#### **Индикатори**

Званични статистички подаци

#### **Активности које улазе у пројекат:**

- промоција репродуктивног здравља адолесцената,

- предавања и курсеви на тему припрема младих за брак и породицу,
- едукација на тему „Здраво материнство и нега одојчади“,
- организовање предавања о наталитету и здравственом аспекту рађања у сарадњи са лекарима волонтерима Црвеног крста и
- планира се обезбеђивање поклон-пакета свим бебама рођеним у „Недељи Црвеног крста“ од 8 - 15 маја у 58 породилишта у Републици.

#### **Активности**

- медијска презентација акције,
- упућивање апела потенцијалним донаторима за обезбеђивање финансијских или натуралних донација за акцију,
- набавка и паковање пакетића,
- дистрибуција до организација Црвеног крста у градовима и општинама,
- на градском и општинском нивоу организовање дистрибутивних пунктова у сваком породилишту на којима мајке приликом изласка из породилишта добијају поклон пакете.

#### **Пројекат „Један пакетић пуно љубави“**

**Опис** Растом броја социјално угрожених лица расте број корисника народних кухиња. Међу корисницима програма народних кухиња је 11.072 малолетних лица. Деца до 10 година старости чине половину тог броја, те је изузетно значајно да се за ову категорију деце за Новогодишње и Божићне празнике обезбеде слаткиши, сокови, млеко, воће и др.

Такође, велики број деце Новогодишње празнике проводи у болници без чланова својих породица. Веома је добро примљена посета поводом празника којом приликом Црвени крст дарује поклонима.

У јануару 2017. године 46 организација Црвеног крста у градовима и општинама спровеле су акцију „Један пакетић, много љубави“ и поделиле 3.482 новогодишњих пакетића за најугроженију децу у њиховим срединама.

#### **Циљ**

- да се деци корисницима народних кухиња и деци која су на лечењу у болницама олакшају околности у којима одрастају обезбеђивањем артикала за новогодишње пакете,
- да се деци узраста до 10 година, корисницима народних кухиња и деци која су на лечењу у болницама олакшају околности у којима одрастају на целој територији Републике обезбеђивањем једног пакетића који садржи слаткише, играчку или књигу у зависности од узраста, средства хигијене и неки одевни предмет. Пакети ће бити подељени уз пригодан програм за Новогодишње или Божићне празнике,
- да се организује пригодан програм за децу;

- да се уручивање поклона организује у периоду од Светог Николе до Светог Саве (19. децембар-27. јануар) у свим срединама (градовима и општинама) на територији Републике Србије.

#### **Активности**

- медијска презентација акције,
- упућивање апела потенцијалним донаторима за обезбеђивање финансијских или натуралних донација за акцију,
- набавка артикала и паковање пакетића,
- дистрибуција до организација Црвеног крста у градовима и општинама,
- на градском и општинском нивоу организовање пригодног програма за децу уз који ће им бити подељени новогодишњи пакети.

#### **Активности у оквиру Месеца солидарности**

Црвени крст Србије у периоду од 14. септембра до 17. октобра реализује следеће активности:

- „Недеља солидарности“ (14. - 21. септембар),
- Трка “За срећније детињство”,
- Дечја недеља,
- обележавање 1.октобра - Међународног дана старијих,
  - Акција „Солидарност на делу“,
- обележавање 16. октобра - Светског дана хране,
- обележавање 17. октобра - Међународног дана борбе против сиромаштва.

#### **Циљ**

- Да се код грађана промовишу хумане вредности и солидарност, како би се прикупила финансијска средства и материјална добра за помоћ онима којима је та помоћ најпотребнија.

- Да се кроз спектар различитих активности укаже на проблеме који постоје, било да се ради о сиромаштву или проблемима са којима се сусрећу стара лица.

#### **Опоравак социјално угрожене деце у одмаралиштима Црвеног крста**

Програм опоравака поред социјалне компоненте има и психолошку и едукативну. Деца која бораве у Одмаралишту обухваћена су и програмом Летње школе Црвеног крста, коју реализују едуковани млади волонтери. Програм рада Летње школе подмлатка прилагођен је узрасту и интересовању деце, а реализује се кроз три сегмента:

1. "Јутарња учионица" чији програм подразумева усвајање знања о вредностима које промовише и заступа Црвени крст и значају хуманитарног рада;

2. Тематске радионице из различитих области деловања Црвеног крста као што су Промоција хуманих вредности, Превенција трговине људима, Прва помоћ и реалистички приказ повреда стања и обољења, као и низ едукативних радионица: ликовна, музичка,

драмска, плесна, компјутерска, новинарска радионица и радионица енглеског језика и лепог понашања;

### 3. Вечерњи забавни програм.

Током десетодневног боравка за децу се организује школа пливања коју води професионални инструктор пливања. Сва деца која до краја боравка успешно положе испит пливања добијају диплому пливача.

Боравак у Одмаралишту Црвеног крста праћен је од стране васпитача, стручне службе Црвеног крста и под сталним надзором лекара – педијатра.

Вишегодишња пракса је показала да је ова врста опоравка посебно потребна деци корисницима народних кухиња, којих према последњим подацима у Србији у 76 средина има 11.072 и да позитивно утиче на њихово здравље као и на ментални развој. Оваквим видом опоравка Црвени крст даје допринос мотивисању деце да својим учењем, подруштвљавањем, хуманијим односом према другима, досегну бољу будућност и тиме се избегне честа друштвена пракса репродукције сиромаштва.

Биће обухваћене следеће категорије деце:

- деца корисници народних кухиња;
- деца корисници помоћи у виду породичних пакета из удаљених сеоских средина;
- социјално угрожена деца из средина на Косову и Метохији;
- деца са сметњама у развоју и инвалидитетом;
- ромска деца која су успешно завршила школску годину;
- награђена деца на конкурсима Црвеног крста Србије „Крв живот значи“
- деца која су током године учествовала у програму „Промоција хуманих вредности“.

Током 2018. године у плану је реализација осам десетодневних смена Летње школе подмлатка у дечјем одмаралишту Црвеног крста Србије "Криста Ђорђевић" у Баошићима у Црној Гори, коју ће реализовати волонтери – реализатори Летње школе подмлатка и биће припремљена оперативна упутстава за реализаторе и васпитаче.

### **Активности**

- Медијска презентација акције;
- упућивање апела потенцијалним донаторима за обезбеђивање финансијски средстава за евентуално повећање броја деце која ће боравити на опоравку;
- остваривање сарадње са организацијама и центрима за социјални рад ради одабира социјално угрожене деце;
- организација превоза;
- реализација боравка кроз бројне активности.

### **Очекивани резултати**

- побољшање психосоцијалног и здравственог стања ове деце,
- Активан рад са децом из целе Републике која такође долазе на летовање и опоравак, кроз летњу школу Црвеног крста,
- успостављање нових пријатељстава и комуникација.

Биће потребно да се све организације Црвеног крста у Србији у 2018. години ангажују на реализацији опоравка деце из социјално угрожених породица у објектима Црвеног крста Србије у Баошићима, као и у одмаралиштима Црвеног крста Вршац на

Вршачком брегу, Црвеног крста Ниш у Дивљани, Црвеног крста Александрац у Митровом пољу и одмаралишту Црвеног крста Бачка Топола, Багремара.

### **Дечје одмаралиште Црвеног крста Србије „Криста Ђорђевић“ у Баошићима“**

**У оквиру припрема Одмаралишта за сезону 2018. годину биће реализоване следеће активности:**

- извршене набавке намирница за храну, средстава за хигијену, ХТЗ опреме, материјала за фарбање, кречење и силиконизирање,
- реализовани радови на замени оштећене столарије на објекту и намештаја, провери водоводне и канализационе мреже, сервисирању опреме у кухињи, вешерају, електро-ормана, система за вентилацију и расхладних уређаја,
- уређење плаже и зелених површина на плажи и уговарање закупа плаже са Јавним морским добром Републике Црне Горе,
- прибављање потребних атеста за рад Одмаралишта у 2018. години,
- санитарни преглед запослених у кухињи и магацину хране,
- извршена ДДД заштита Одмаралишта.

**Инвестиционо одржавање објекта ће се извршити у складу са потребама и постојећим могућностима:**

- санација инсталација струје, довода воде и одвода у сва три објекта,
- керамичарски и водоинсталатерски радови на објектима, кухиње и трпезарије одмаралишта,
- наставак радова на замени свих отвора /прозора и врата / у одмаралишту,
- сервисирање лифта у објекту Б, прибављање потребних атеста.

### **Ангажовање и обука кадрова**

За квалитетно пружање услуга Одмаралишта биће ангажовано 36 радника адекватне струке.

Највећим делом ангажоваће се радници који су већ радили у одмаралишту и - својим радом заслужили да буду ангажовани и у овој сезони, тим више што су обучени за обављање конкретних послова. За нове раднике потребно је извршити припрему и обуку како би што квалитетније обављали свој посао.

Структура и начин ангажовања радника биће одређени према досадашњем искуству.

### **Здравствена заштита**

До краја марта биће направљен распоред лекара волонтера Црвеног крста, који ће бити усклађен са попуњеношћу капацитета Одмаралишта, у зависности од почетка прве и завршетка последње смене корисника.

За почетак рада Одмаралишта потребно је обезбедити потребну количину лекова, сукцесивно у договору с лекарима и атестирање боца за реанимацију.

### **Попуна капацитета одмаралишта**

Оптимални капацитет Одмаралишта је 2.400 корисника у 8 десетодневних смена.

Захтев за упућивање социјално најугроженије деце на опоравак и летовање у одмаралишта Црвеног крста је достављен министарствима Владе Републике Србије и већим привредним предузећима у спровођењу акција социјалних програма опоравка деце из најсиромашнијих средина.

У циљу благовремене попуне капацитета, на време ће бити успостављен контакт са организацијама Црвеног крста у градовима и општинама, предшколским, школским и специјалним установама.

Правовремено ће бити достављена понуда Одмаралишта са распоредом смена за сезону 2018. године туристичким агенцијама и извршити презентација Одмаралишта у срединама које то захтевају уз коришћење могућности доставе понуда електронским путем.

### **Спасиоци на води**

Црвени крст Србије ће на закупљеном делу плаже организовати рад професионално обучених спасилаца на води из организација Црвеног крста Србије, што знатно унапређује сигурност и безбедност корисника. Ова активност ће се спроводити кроз стално ангажовање два спасиоца, уз стриктно поштовање кућног реда о коришћењу плаже и активностима на води.

### **Програм бриге о старијима**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије, члан 9. став 1, 4. и 7, члан 14. став 2.)*

Активности ће се одвијати у складу са Мадридским Интернационалним планом акције усвојеним на Министарској конференцији 2001. године, Леонском декларацијом усвојеном новембра 2007. године, Бечком декларацијом усвојеном у септембру 2012. године и са Лисабонском декларацијом која је усвојена у септембру 2017. године и чији је потписник и Влада Републике Србије, активности ће бити у складу и са Стратегијом борбе против дискриминације и Циљевима одрживог развоја.

### **Опис проблема:**

Демографску транзицију крајем XX века карактерише убрзано старење популације, присутно и у богатим и у сиромашним земљама. Глобално гледано број старијих људи у популацији се повећава за близу милион људи месечно, од којих две трећине живи у земљама у развоју. У свету тренутно има 901 милион људи старијих од 60 година, до 2050. године тај број ће се повећати на преко 2 милијарде. Србија се налази у поодмаклој фази демографског старења јер је према попису из 2011. године, од 7.186.862 грађанина Србије, старијих од 65 година било 1.177.766.

Старијих од 85 година има 81.550, што указује на тренд продужења животног века. Предвиђања показују да ће до 2050. године 32,3% становника Србије бити старије од 60 година. Друштва треба да прилагоде системе социјалне и здравствене заштите као и своје услуге и сервисе старењу популације. Овај тренд треба посматрати у комбинацији са социјалним и економским кретањем.

Црвени крст Србије је са реализацијом Програма бриге о старијима почео 2001. године уз финансијску подршку Међународне федерације Друштава Црвеног крста и Црвеног полумесеца. У оквиру свог делокруга рада Црвени крст Србије развија различите услуге намењене старијима, али и мотивише старије суграђане да постану активни чланови друштва.

**Циљ програма** је да старија особа остане што дуже у свом окружењу, као и да се мотивише да што дуже користи своје физичке и менталне потенцијале и да се при том умањи потреба за разним видовима институционалне помоћи старијим женама и мушкарцима.

Програм даје широк оквир за деловање Црвеног крста на плану бриге о старијима. Разноврсне активности које Црвени крст спроводи могу се поделити у четири категорије: здравствено-превентивне активности, помоћ у кући, психосоцијална подршка и клупске активности. Програм такође укључује и значајну компоненту активног старења, кроз промовисање волонтеризма у трећем и четвртном животном добу.

**Корисници програма** су пре свега лица старија од 65 година која нису институционално збринута, старији са веома ниским нивоом социјалне сигурности, самачка старачка домаћинства, корисници народних кухиња, старији у стању социјалне потребе који не остварују помоћ од других организација. Индиректни корисници програма су породице са старијим чланом, као и породице чији старији члан има дијагностиковану деменцију.

Програм се може условно поделити у два низа активности.

Један је стандардни модел помоћи у кући који подразумева следеће услуге: здравствено-превентивне активности, помоћ у кући, психосоцијална подршка и клупске активности.

Други део програма су развојне активности, односно активности намењене задовољавању специфичних потреба у локалним заједницама, које се ослањају на локалне процене потреба (уз учешће самих старијих особа) и локалне ресурсе. Ове активности су веома разноврсне по својим приступима, циљевима и учешћу различитих заинтересованих страна у њиховој реализацији и карактеришу се било реализацијом недостајућих, а потребних услуга у локалној заједници (храна на точковима, теле-апел, радни викенд на селу), било у проширивању постојећих услуга на популацију која им раније није имала приступ (породице које имају старије чланове).

Програм се већ дуги низ година реализује на волонтерској основи, у неким општинама финансира га локална самоуправа, или се финансира кроз различите пројекте. У реализацију Програма укључено је 65 организација Црвеног крста, са 10.119 корисника и 962 волонтера.

У току је реализација регионалног ИПА пројекта "Иницијатива за социјално укључивање старијих особа", који ће се реализовати у периоду од фебруара 2016. до фебруара 2019. године, којим координира Црвени крст Србије. Партнери у пројекту су Македонски Црвени крст и НВО Хуманост из Македоније, Црвени крст Црне Горе, НВО Осмијех из Босне и Херцеговине, Албанска асоцијација геронтолога и геријатара, НВО Филантропија из Словеније и Аустријски Црвени крст који ће обезбедити део финансијских средстава за контрибуцију пројекта уз помоћ Аустријске агенције за развој. У току 2018. године планиране су медијске кампање за подизање свести јавности о доприносу који старије особе дају друштву, такође ће се реализовати и по 12 микропројеката у свакој наведеној земљи. Ови микропројекти намењени су организацијама цивилног друштва које нису у могућности да реализују ЕУ пројекте, а раде са старијима и за старије.

Током 2018. године наставиће се и реализација активности у оквиру група самопомоћи. Ове групе имају за циљ мотивисање и оснаживање самих старијих да преузму иницијативу и покушају сами да решавају идентификоване проблеме који се



њих тичу. У Републици Србији Црвени крст Србије организује групе самопомоћи у 30 општина и оне окупљају 952 старије особе. Групе самопомоћи настале су током реализације ИПА пројекта "Унапређење приступа људским правима старијих у Републици Србији", и постале су самоодрживе, тако да је и у 2018. години планирана реализација редовних активности група самопомоћи, али и њихово даље јачање.

Црвени крст Србије наставља даљи рад на пољу заштите људских права старијих.

### **Активности**

- Координација и реализација Програма бриге о старијима у покрајинским организацијама Црвеног крста и организацијама Црвеног крста у градовима и општинама.

- Пружање подршке појединачним организацијама Црвеног крста приликом писања пројеката, увођења иновантних услуга, јавног заступања у локалним заједницама.

- Организовање координативних састанака, учествовање на релеватним састанцима, комисијама и конференцијама и представљање Програма бриге о старијима Црвеног крста Србије свим релеватним институцијама и организацијама.

- Координација рада мреже ХуманаС (16 организација цивилног друштва које се баве питањима старијих). Договорене активности са донаторском организацијом из Велике Британије HelpAge International.

- Обележавање 7. априла Светског дана здравља у циљу подизања свести о здрављу старијих суграђана.

- Обележавање 15. јуна Међународног дана борбе против дискриминације и насиља над старијима.

- Обележавање 1. октобра Међународног дана старијих особа. Овај дан обележава се у свим срединама уз сарадњу са партнерима на локалном нивоу - уличном акцијом дистрибуције едукативно-информативног материјала, мерењем крвног притиска и шећера у крви, одржавањем трибина, конференција за штампу и предавања у школама, Црвеном крсту и удружењима пензионера.

- Услуге помоћи у кући које пружају едуковани волонтери и професионални сарадници (укључују здравствено-превентивне активности, психосоцијалну подршку, помоћ у одржавању куће, личне хигијене и хигијене домаћинства, помоћ у остваривању својих права, заступништво и едукацију за узајамну и самопомоћ, транспорт корисника).

- Реализација активности: храна на точковима, едукација чланова породица, помоћ телефоном, волонтерски сервис, телефонски круг.

- Креирање едукативног материјала за организације Црвеног крста у градовима и општинама.

- Дизајнирање и организовање едукација за волонтере и професионалце.

- Организовање едукација за организације које реализују Програм бриге о старијима, најмање два едукативна семинара на регионалном нивоу.

- Развијање нових активности у Центрима за дневне активности старијих у три општине у Србији: Крагујевац, Пирот и Инђија.
- Развијање група самопомоћи у 30 организација широм Србије.
- Публиковање резултата истраживања у оквиру пројекта "Иницијатива за социјално укључивање старијих особа".

### **Очекивани ефекти програма/пројекта - излазни резултати**

- Здравствена ситуација старијих угрожених особа је побољшана кроз сталну ванинституционалну бригу од стране обучених волонтера и професионалних сарадника Црвеног крста. Здравствено-превентивним и едукативним активностима смањени су ефекти екстремног сиромаштва и умањено развијање хроничних обољења. Старије особе су задовољније јер могу да наставе да живе у свом познатом окружењу, а притисак на систем здравствене и социјалне заштите је смањен.

- Старије особе узимају активно учешће у животу заједнице, поготово у области здравствене или социјалне заштите која их се директно тиче, доприносе планирању и извођењу програма и активности који имају дугорочне социјалне и здравствене ефекте на локалном (и националном) нивоу. Активизам старијих и здрави стилови живота продужавају године проведене у добром здрављу.

- Коришћење ресурса у здравственој и социјалној заштити је рационалније и ефикасније кроз координиран рад свих значајних чинилаца и учешће волонтера и самих прималаца услуга у планирању и извођењу активности.

### **Ризици**

- Највећи ризик је пропуштање локалних самоуправа и других нивоа власти да примене Закон о Црвеном крсту Србије у делу који предвиђа подршку овим активностима Црвеног крста (члан 9, тачка 7 и члан 13. Закона);

- Непрепознавање искуства Црвеног крста, као ни могућности и ресурса коју мрежа организација Црвеног крста има као значајни партнер у активностима Програма бриге о старијима на локалном и националном нивоу;

- Недовољна медијска пажња за ову врсту активности (окренутост медија сензационалистичким вестима).

### **Заједнички Програм за инклузију ромске деце и деце из осетљивих група у образовање**

*(Правни основ: Члан 9. и 14. Закона о Црвеном крсту Србије.)*

Заједнички програм за инклузију ромске деце и деце из осетљивих група у образовање ће подржавати ромску децу, децу и младе из осетљивих група и са сметњама у развоју у усвајању социјалних вештина и вештина потребних за учење и укључивању деце и младих и њихових породица у живот заједнице.

Општи циљ Заједничког програма за инклузију је да допринесе испуњавању следећих циљева који су у складу са Стратегијом за развој образовања у Србији до

2020. године, као и циљева из документа Србија 2020 (Концепт развоја Републике Србије до 2020. године):

- Универзална доступност предшколском образовању: до 2020. године сва деца узраста 4 – 5.5 ће бити обухваћена бесплатним, квалитетним, полудневним предшколским програмима, а сва деца узраста 5.5-6.5 ће бити обухваћена припремним предшколским програмом.
- Унапређење примене инклузивне праксе у образовању.

Заједнички програм за инклузију ромске деце и деце из осетљивих група ће се уз подршку Швајцарске агенције за развој и сарадњу спроводити до 31. маја 2018. године.

Активности програма ће бити реализоване у следећих 43 организације Црвеног крста Србије у градовима и општинама: Алексинац, Аранђеловац, Бајина Башта, Баточина, Бела Црква, Бољевац, Чачак, Ћићевац, Ћуприја, Чукарица, Гаџин Хан, Ириг, Ивањица, Кањижа, Књажевац, Ковин, Крагујевац, Краљево, Кула, Мерошина, Младеновац, Нови Пазар, Нови Сад, Палилула, Параћин, Пожаревац, Прокупље, Рашка, Рума, Смедерево, Сента, Сомбор, Стари град, Свилајнац, Шид, Трстеник, Тутин, Велика Плана, Врање, Врбас, Вршац, Зајечар и Зрењанин.

Циљне групе биће деца из осетљивих група (ромска деца, деца из руралних подручја, деца сиромашних породица – корисници новчане социјалне помоћи, деца без родитељског старања, деца са једним родитељем), деца са сметњама у развоју и њихови родитељи. У активностима са децом и младима биће обухваћени и њихови вршњаци.

Активностима подршке и инклузивним активностима биће обухваћено 450 деце предшколског узраста, 950 деце школског узраста и 950 родитеља. Ове активности ће спроводити 50 наставника и васпитача, 20 сарадника Црвеног крста и 50 волонтера. У реализацији пројекта ће учествовати 40 сарадника из партнерских организација.

### **Организације Црвеног крста у градовима и општинама спроводиће следеће активности:**

- Активности са децом узраста од 3 до 5,5 година које подржавају развој социјалних вештина и вештина потребних за учење са циљем укључивања у редовну предшколску установу и припремни предшколски програм;
- Активности са децом узраста 5,5 до 7 година са циљем подршке укључивању деце из осетљивих група у први разред основне школе и доприносу развоја толеранције и хуманих вредности међу децом;
- Активности са децом узраста од 7. до 14. година која су укључена у образовни систем са циљем подршке у савладавању градива из критичних предмета и изради домаћих задатака, подстицања развоја вештина потребних у свакодневном животу и сарадње међу вршњацима;
- Социо- инклузивне активности намењене свим корисницима програма;
- Заједничке активности родитеља и деце ће имати за циљ подстицање сарадње деце и родитеља током процеса образовања као и разматрање и истицање улоге родитеља током образовног процеса.

Поред поменутих активности, организације Црвеног крста Србије у градовима и општинама које реализују програм ће обезбеђивати свакодневне ужине и повремене донације обуће, одеће, школског прибора, као и пакета хране и хигијене за породице.

Активности ће бити усмерене на сарадњу и размену искустава са локалним партнерима и осталим организацијама Црвеног крста које спроводе програм, на редовно ажурирање статистичких података о корисницима, волонтерима и партнерима пројекта.

Активности подршке деци и младима за укључивање у образовање и ширу друштвену заједницу ће спроводити волонтери. Волонтери ће имати улогу водитеља активности који воде децу и младе кроз процес истраживања предложених тема и усавајања различитих концепата.

Активности ће организовати и њихову реализацију пратити волонтер – супервизор који има педагошко/психолошко образовање или образовање специјалног едукатора (дефектолог) и познаје принципе рада са децом. Супервизор ће имати задатак да заједно са волонтерима и запосленима у организацији Црвеног крста дефинише годишњи оперативни план реализације тема као и недељни план реализације. Супервизор ће пратити спровођење рада са децом и младима и пружаће подршку волонтерима у самој реализацији програма. У директном раду ће припремити волонтере кроз иницијалну оријентацију за рад са децом и младима из осетљивих група и њиховим породицама.

Предложене теме и начини рада ће бити представљени у Водичу за организације Црвеног крста Србије у пружању подршке социјалној укључености деци и породицама из осетљивих група, који је организацијама представљен крајем 2017. године. На основу овог Водича и активности које су представљене организације Црвеног крста ће дефинисати годишњи оперативни план реализације као и недељни план реализације активности са децом и младима.

Планирано је да се у 2018. години одржи један семинар за волонтертерере који ће реализовати активности са децом и младима.

Током 2018. године планиран је један координативни састанак који ће бити посвећен успостављању модела активности који ће доприносити одрживости имплементације пројекта у организацијама Црвеног крста у градовима и општинама.

Током 2018. године седиште Црвеног крста Србије ће припремити збирку добре праксе, која ће прикупити искуства и добру праксу у раду са децом из осетљивих група из свих организација Црвеног крста у градовима и општинама које су учествовале у реализацији Заједничког програма за инклузију.

Заједнички програм за инклузију ће бити координиран од стране седишта Црвеног крста Србије, Покрајинске организације Црвеног крста Војводине која ће координирати рад 12 организација и Црвеног крста Београд који ће координирати рад 4 организације Црвеног крста.

## **ПОДМЛАДАК И ОМЛАДИНА**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије, члан 6, 7, 9, 13, 14, 15. и 16. Закона.)*

Циљна група програма Подмладак и омладина су деца и млади узраста између 8 и 30 година, а нарочито они који припадају социјално угроженим групама и који се налазе под повећаним ризиком.

**У Националној стратегији за младе**, дефинисано је да су млади особе узраста од петнаест до тридесет година старости. У Републици Србији има близу милион и по младих, што у односу на укупан број становника чини двадесет процената (подаци из претходне Стратегије, у новој није прецизиран узраст и број младих). Према подацима Републичког завода за статистику из маја 2017. године у Србији у 2015. години је живело 1.231.307 младих, узраста од 15-29. година. У истом периоду евидентирано је 1.022.008 деце узраста до 14. година, што чини приближно 35% од укупног броја становника у Србији.

У Националној стратегији за младе (2015-2025) се истиче значај поштовања људских права, равноправности и забране дискриминације, личног и друштвеног оснаживања младих, активног учешћа младих у доношењу одлука, солидарности, одговорности. Деловање Црвеног крста Србије у раду са младима је базирано, поред основних принципа Црвеног крста на свим претходно наведеним принципима који су нашли своје место у Националној стратегији за младе.

**У Црвеном крсту у Србији** активно је 13.507 евидентираних младих волонтера. Од овог броја 8.264 едукованих младих волонтера реализује бројне активности у оквиру свих десет области рада Црвеног крста у Србији. Број деце и младих у Србији и број активних младих волонтера Црвеног крста су само неки од разлога што је потребно да и у наредном периоду Црвени крст Србије ради на креирању програма и активности у којима су млади циљна група, али и носиоци истих. Развојне активности у раду са младима, њихово правилно усмеравање, борба против насиља међу младима и против болести зависности и ХИВ/АИДС-а, су најзначајније активности у овој области, које ће креирати и координирати седиште Црвеног крста Србије и спроводити организације Црвеног крста током 2018. године.

Све активности ће бити реализоване кроз вршњачку едукацију.

Област рада Подмладак и омладина Црвеног крста Србије заснива се на мотивацији деце и младих да се укључе у рад Црвеног крста, и да волонтерским радом дају допринос у реализацији програма, пројеката и подухвата које спроводи Црвени крст. Од укупног броја волонтера Црвеног крста више од 60% чине млади волонтери узраста до 30 година. Млади волонтери се обучавају у Црвеном крсту, како би на адекватан и квалитетан начин каналисали своја хумана осећања и енергију ка конкретној акцији у смислу пружања помоћи угроженим грађанима, организацијом и реализацијом различитих програма, пројеката и подухвата од значаја за грађане Републике Србије.

Правилником о организовању и деловању младих у Црвеном крсту Србије регулисан је начин организовања, облици деловања младих и њихово чланство у Црвеном крсту, њихова права и обавезе и обавезе организације Црвеног крста према њима. Упознавање младих волонтера са садржајем Правилника и примена стандарда који су у њему дефинисани од значаја су за хармонизацију и усмеравање волонтерског рада чиме се постиже максималан ефекат за појединце и заједницу.

Едукација, и ангажовање деце и младих, која се спроводи у различитим областима деловања Црвеног крста унапређује квалитет њиховог живота у смислу одрастања, развоја и сазревања. На овај начин постиже се стварање волонтерске базе за све програме, пројекте и подухвате који су усмерени ка деци и младима, а касније и ка старијим генерацијама и свим категоријама угрожениости у зависности од интересовања која имају волонтери.

Област рада Подмладак и омладина Црвеног крста Србије има за циљ да уграђивањем принципа хуманости и модела понашања који из њега произилазе у систем вредности код деце и младих у процесу одрастања обезбеди довољне волонтерске ресурсе Црвеног крста Србије за адекватан одговор на потребе грађана који су угрожени социјалним, здравственим и економским чиниоцима.

#### **Специфични циљеви Програма су:**

1. Повећати толеранцију међу децом и младима у Србији унапређивањем вештина комуникације и решавања сукоба мирним путем и подстицањем уважавања културолошких и етничких разлика кроз развој позитивног васпитног окружења заснованог на хуманим вредностима;

2. Подршка организацијама Црвеног крста у градовима и општинама у обезбеђивању довољног броја компетентних младих волонтера за потребе Црвеног крста у Србији, како би се реализацијом програма, пројеката и подухвата Црвеног крста одговорило на потребе грађана који су угрожени социјалним, здравственим и економским чиниоцима;

3. Обезбедити непрекидно подмлађивање волонтерских ресурса и омасовљење чланства Црвеног крста у Србији, како би се обезбедио континуитет у раду и мобилисање волонтерских ресурса у ситуацијама које захтевају интензивно ангажовања Организације.

Наведени циљеви биће остварени реализацијом следећих активности у 2018. години:  
*Специфични циљ 1.*

1.1) Реализација програма "Промоција хуманих вредности" у школама;

1.2) Реализација програма обуке за просветне раднике и волонтере Црвеног крста у оквиру програма "Промоција хуманих вредности";

1.3) Израда додатних едукативних и промотивних садржаја за рад са ученицима у оквиру програма "Промоција хуманих вредности";

1.4) Реализација Фестивала позоришних представа у оквиру програма "Промоција хуманих вредности".

#### *Специфични циљ 2.*

2.1) Јединствен систем обуке младих волонтера;

2.2) Израда Стратегије младих волонтера Црвеног крста Србије;

2.3) Израда Политике рада са младима Црвеног крста Србије;

2.4) Координација и усмеравање рада организација Црвеног крста у Србији.

#### *Специфични циљ 3.*

3.1) Школе подмлатка Црвеног крста;

3.2) Квиз "Шта знаш о Црвеном крсту?";

3.3) Безбедност деце у саобраћају;

3.4) Трка "За срећније детињство".

**Програм Промоција хуманих вредности** има за циљ да смањи насиље међу децом и младима, подстицањем уважавања културолошких разлика кроз развој позитивног васпитног окружења заснованог на интеркултуролошким вредностима. Циљну групу чине ученици узраста између 8 и 14 година, а крајњи корисници су деца и млади који припадају мањинским групама у Србији, са посебним нагласком на популацију ромске националне мањине и децу са сметњама у развоју. Програм се претежно спроводи у основним школама, а обухват се проширује реализацијом додатних развојних активности које се реализују у оквиру различитих јавних догађаја.

Програм обухвата седам тематских области: (1) толеранција, (2) ненасилна комуникација и решавање сукоба мирним путем, (3) лични и културални идентитет и поштовање различитости, (4) превазилажење дискриминације и стигматизације, (5) родна равноправност, (6) дечја права, и (7) превенција насиља путем електронских медија. Програм развија самопоуздање и кооперативност код деце, и охрабрује их да изнесу своје мишљење и испоље своја знања, таленте и способности.

Програм реализују млади волонтери Црвеног крста у сарадњи са просветним радницима који су заједно похађали стандардизовани програм обуке. Методологија рада са ученицима заснива се на принципима вршњачке едукације, која се изводи интерактивно у мањим групама уз помоћ едукативних материјала, и то приручника за едукаторе "Промоција хуманих вредности" и радне свеске за ученике "За доброту сваки дан је добар дан".

Средства за реализацију програма "Промоција хуманих вредности" који ће у првој половини 2018. године реализовати 26 организација Црвеног крста (Ћићевац, Чукарица, Горњи Милановац, Ивањица, Ковин, Крагујевац, Краљево, Мионица, Младеновац, Неготин, Нови Сад, Параћин, Пожега, Раковица, Рума, Шабац, Сомбор, Стари град, Свилајнац, Трстеник, Ужице, Власотинце, Вождовац, Врбас, Зајечар и Зрењанин) обезбеђена су од Швајцарске агенције за развој и сарадњу до краја маја. Уколико буду остварени приходи по члану 15. Закона о Црвеном крсту Србије (две доплатне маркице) у 2018. години, Програмом ће током 2018. године бити додатно обухваћено још 12 организација Црвеног крста (Бачка Паланка, Шид, Савски венац, Врачар, Велико Градиште, Голубац, Александровац, Бабушница, Димитровград, Тутин, Пећ и Вучитрн). Више од 30 организација Црвеног крста Програм ће реализовати сопственим средствима уз подршку Црвеног крста Србије, како саветодавну тако и у погледу прибављања промотивног и едукативног материјала и укључивања корисника Програма и едукатора у активности које се реализују на националном нивоу.

**Систем обуке младих волонтера** у Црвеном крсту Србије треба да обезбеди делотворну реализацију програма, пројеката и подухвата које спроводи Црвени крст, а који су у складу са потребама друштвене заједнице и грађана који су угрожени, као и одговарајући квалитет реализованих активности Црвеног крста, иновирањем постојећих и осмишљавањем нових активности које су у складу са потребама младих. Чланови Комисије за подмладак и омладину Црвеног крста Србије у сарадњи са стручном службом седишта Црвеног крста Србије ради ће на унапређењу Јединственог система обуке младих волонтера Црвеног крста.

Израда Стратегије младих волонтера Црвеног крста Србије треба да обезбеди усаглашеност програма са националним стратегијама и стратегијама Покрета Црвеног крста, као и усмеравање капацитета и досадашњих искустава на остваривање националних циљева који се односе на децу и младе. Садржај Стратегије ће бити у складу са анализом потреба младих волонтера, организације Црвеног крста и националних циљева који се односе на децу и младе.

**Активности у оквиру координације и усмеравања рада** организација Црвеног крста у Србији треба да обезбеде делотворну и ефикасну реализацију програма, пројеката и активности Црвеног крста у Србији у областима Промоције и масовљавања добровољног давалаштва крви, Здравствено промотивне делатности, Прве помоћи и Реалистичког приказа повреда, стања и обољења, Припреме за несреће и деловање у

несрећама, Социјалне делатности и Међународне сарадње, захваљујући ангажовању довољног броја обучених младих волонтера Црвеног крста.

Јачање организације Црвеног крста правовременим подмлађивањем кадрова у континуитету, неговањем духа пријатељства, солидарности, разумевања и поштовања различитости међу децом обезбеђује се реализацијом Школа подмлатка Црвеног крста.

**Школе подмлатка Црвеног крста** представљају један од начина анимирања деце да активно учествују у хуманитарном раду ширењем знања о вредностима које заступа Црвени крст и промоцијом солидарности. Рад са децом одвија се у мањим групама, у складу са интересовањем сваког детета. Млади волонтери Црвеног крста примењују и индивидуални приступ у раду са децом, имајући у виду изазове у социјалном, емотивном и психолошком функционисању деце која су из породица са лошијим социо-економским статусом. Овим активностима Црвени крст постиже видне резултате који се огледају кроз побољшану социјализацију деце, едукацију, развијање креативности, као и кроз овладавање животом корисним вештинама. Осим своје социјалне, образовне и практичне функције, Летња школа подмлатка Црвеног крста има и значајну улогу у мотивисању деце да се укључе у хуманитарни рад, а у многим случајевима представља кључни догађај у доношењу одлуке о томе да постану млади волонтери Црвеног крста.

Програм школе подмлатка Црвеног крста садржи три сегмента:

1. "Црвени крст и ја" чији програм подразумева усвајање знања о Црвеном крсту, вредностима које организација заступа и значају хуманитарног рада;

2. Тематске радионице из различитих области деловања Црвеног крста као што су Промоција хуманих вредности, Превенција трговине људима, Прва помоћ и реалистички приказ повреда стања и обољења, као и програм радионица за децу из области ликовног, музичког и драмског стваралаштва, затим новинарства, фолклора, филма, спорта, лепог понашања, енглеског језика и других области које одговарају интересовањима деце;

3. Вечерњи забавни програм у коме деца учествују и имају прилику да пред својим вршњацима прикажу своје вештине и таленте.

Током 2018. године, у плану је реализација осам десетодневних смена Летње школе подмлатка у дечјем одмаралишту Црвеног крста Србије "Криста Ђорђевић" у Баошићима у Црној Гори. Летњу школу подмлатка Црвеног крста Србије ће реализовати 55 едукованих младих волонтера из више од 30 организација Црвеног крста.

**Програм акција младих волонтера** такође представља један од начина за анимирање деце да учествују у хуманитарном раду ширењем знања о вредностима Црвеног крста и промоцијом значаја солидарности и хуманитарног рада.

Акција "Безбедност деце у саобраћају" има за циљ смањивање броја повређених и страдалих особа у саобраћају и промовисање адекватног понашања свих учесника у саобраћају. Спроводи се за ученике нижих разреда основне школе, првенствено ученике првог разреда.

Трка "За срећније детињство" је најмасовнија и најшире прихваћена активност Црвеног крста у Србији, која се спроводи са циљем непрекидног подмлађивања и масовљења чланства и волонтера. Масовним учешћем у Трци "За срећније детињство" деца и млади потврђују своје опредељење за здравији начин живота и највише хумане вредности. Средства која се прикупе овом акцијом Црвени крст у градовима и



општинама даље опредељује школама, здравственим установама или установама социјалне заштите са циљем помоћи најугроженијим грађанима.

Црвени крст Србије, као део Покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца, сарађује са другим Националним друштвима Црвеног крста и Црвеног полумесеца. Захваљујући томе, млади волонтери Црвеног крста у Србији имају прилику да повремено учествују на међународним догађајима у оквиру Покрета, као што су конференције, тематске радионице, обуке и међународни кампови младих. Учесће на догађајима међународног карактера од значаја је за размену и примену међународних искустава у раду, као и добијање одговарајуће подршке од партнерских Националних друштава Црвеног крста.

#### **Специфични циљеви Програма су:**

1. Повећати толеранцију међу децом и младима у Србији унапређивањем вештина комуникације и решавања сукоба мирним путем и подстицањем уважавања културолошких и етничких разлика кроз развој позитивног васпитног окружења заснованог на хуманим вредностима

2. Подршка организацијама Црвеног крста у градовима и општинама у обезбеђивању довољног броја компетентних младих волонтера за потребе Црвеног крста у Србији, како би се реализацијом програма, пројеката и активности Црвеног крста одговорило на потребе грађана који су угрожени социјалним, здравственим и економским чиниоцима;

3. Обезбедити непрекидно подмлађивање волонтерских ресурса и омасовљавање чланства Црвеног крста у Србији, како би се обезбедио континуитет у раду и мобилисање волонтерских ресурса у ситуацијама које захтевају интензивно ангажовање Организације.

#### **Циљне групе:**

- деца и млади узраста 8 – 30 година из опште популације
- деца и млади узраста 8 – 30 година који су угрожени неповољним социјалним, здравственим и економским факторима.

#### **ПРИПРЕМЕ ЗА ДЕЛОВАЊЕ У НЕСРЕЋАМА ЦРВЕНОГ КРСТА СРБИЈЕ**

*(Правни основ: чланови чл.6, чл. 7. (тачка 1. и 3.), чл. 9. ( тачка 3. и 5.), чл.13. и чл.14. Закона о Црвеном крсту Србије, чланови 8, 18, 39, 59, 68, 69, 90, 111, 113, 118. и 123. Закона о ванредним ситуацијама, као и на основу преузетих међународних обавеза)*

*Основ за планирање активности у 2018. години чине и Национална стратегија заштите и спасавања у ванредним ситуацијама Републике Србије, Национални програм управљања ризиком од елементарних непогода и предлог Акционог плана за имплементацију Националне стратегије.*

#### **Циљ програма:**

- Унапређивати и одржати капацитете мреже Црвеног крста Србије да у оквиру свог мандата одговори на природом и људским фактором проузроковане несреће на ефикасан и координисан начин да би умањила број жртава и ублажила последице несреће, и да буде поуздан партнер другим структурама друштва, које су носиоци или се укључују у активности одговора на несреће у држави и у локалној заједници;

- Јачање капацитета и изграђених ресурса Црвеног крста Србије по највишим међународним стандардима, унапређивање механизма интерне и екстерне координације за ефикасан одговор на несреће свих организација Црвеног крста Србије, усмерен на извршавање задатака који произилазе из законом дефинисаног положаја и улоге Црвеног крста као организације која има помоћну улогу државним органима у хуманитарној области, посебно у природом или људским фактором изазваним несрећама.

- Унапређивање садржаја обучавања и методологије преношења знања и вештина из области деловања у несрећама.

### **Циљна група:**

- Најрањивије категорије потенцијално угрожених људи од несрећа без обзира на старост;

- Најугроженије категорије погођене несрећом;

- Професионално запослени у структурама Црвеног крста;

- Волонтери – пунолетни чланови Црвеног крста који се обучавају за рад у јединицама за одговор на несреће у ванредним ситуацијама;

- Снаге заштите и спасавања – партнери у оквиру интегрисаног система заштите и спасавања у ванредним ситуацијама од нивоа локалне заједнице до националних структура, као и

- Потенцијални донатори и партнери који својим донацијама и другом подршком изражавају разумевање значаја програма и настоје допринети одрживости програма.

### **Планиране активности:**

#### **1. Смањивање ризика од елементарних непогода и других несрећа**

1.1. Активности Црвеног крста Србије на смањивању ризика од елементарних непогода и других несрећа имају за циљ да ојачају капацитете локалне заједнице јачањем свести о ризицима, систему раног упозоравања, спремности за спровођење мера самозаштите и међусобне заштите, као и изграђивању отпорније заједнице на несреће. Јачање капацитета локалне заједнице постићи ће се:

- реализацијом Пројекта по члану 15. Закона о Црвеном крсту Србије под називом „Ефикасан одговор Црвеног крста на несреће – Јачање капацитета локалне заједнице за смањивање ризика и последица од елементарних непогода и других типова несреће – 2018. година“ који се реализује у 10 градова и општина, и који ће едукацијом обухватити најмање 9.000 школске деце, 1.000 родитеља и 100 просветних радника и најмање 400 учесника на посебно организованим и осмишљеним такмичењима;

- у оквиру пројектних активности реализоваће се припрема, штампање и пригодан начин дистрибуције јединственог едукативног и промотивног материјала;

- реализацијом промотивних догађаја на тему смањивања ризика и ублажавања последица елементарних непогода и других несрећа, предузимање мера самопомоћи и узајамне помоћи, као и мера самозаштите које ће бити реализоване у 5 средина у оквиру

имплементације комплексних садржаја „Командно симулационих вежби“ које се реализују пројектом под називом „Развој локалне заједнице за одговор на несреће“.

Црвени крст Србије настојаће да уведе иновативне методе спровођења неформалног учења и у области јачања свести грађана о претећим ризицима и мерама које сами могу предузети ради смањења ризика и ублажавања последица разних врста несрећа.

1.2. У складу са улогом и задацима Црвеног крста Србије у смањивању ризика од елементарних непогода и других несрећа, који су генерално дефинисани и Националним програм управљања ризиком од елементарних непогода у Републици Србији, радиће се на осмишљавању и реализацији примерених садржаја усклађених са финансијском подршком за одређену тематику.

1.3. На предлог Црвеног крста Србије, Планом рада Републичког штаба за ванредне ситуације предвиђено је представљање теме: „Улога Црвеног крста Србије у раду Националне платформе за смањење ризика од катастрофа, приказ добре праксе Црвеног крста у имплементацији програмских садржаја на смањењу ризика и приказ научене лекције у обезбеђивању подршке имплементацији.“

## **2. Опремање за одговор на несреће:**

2.1. Из финансијских средстава по основу члана 16. Закона о Црвеном крсту Србије, вршиће се набавка:

- резерве артикала за хитно пружање помоћи угроженима у несрећама за потребе најмање 400 породица,
- личне опреме за најмање 100 чланова јединица за одговор на несреће организација Црвеног крста у градовима и општинама,
- колективне опреме за општинске и окружне јединице,
- недостајуће личне и колективне опреме за 100 чланова националних тимова са специфичним задацима.

2.2. Одржавање, сервисирање и обављање поправке постојеће опреме, средстава и возила за одговор на несреће и наменских објеката Црвеног крста Србије

- 2 сета опреме мобилног техничког тима,
- 1 сета опреме за пречишћавање воде, снабдевање водом и за санитацију,
- 4 сета опреме за привремени смештај,
- 2 сета опреме за спасавање на води и спасавање у зимским непогодама,
- Наменских возила и специјалних возила за одговор на несреће (приколице, моторне санке, мотори за чамце и чамци, компресори, санитарни и други контејнери),
- Магацински простор са инфраструктуром.

## **3. Координација и развој:**

3.1. Учествовање у раду стручних тимова најављене нове институције за управљање ризиком и ванредним ситуацијама који ће бити надлежни за израду подзаконских аката и улагање напора за изналажење најефикаснијих начина обезбеђивања финансијске подршке за реализацију припремних активности и акције одговора на несреће структура Црвеног крста Србије.

3.2. У складу са динамиком доношења подзаконских аката уз нови закон, радиће се на припреми упутстава за управне органе Црвеног крста Србије и његових саставних делова.

3.3. На основу усвојене Националне стратегије заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, као и предлога Акционог плана за имплементацију стратегије, Комисија за деловање у несрећама Црвеног крста Србије, уважавајући стратешке правце Међународног Црвеног крста, припремиће предлог Стратегије Црвеног крста Србије за деловање у несрећама и предложити га Управном одбору.

3.4. Црвени крст Србије учиниће напоре да се спроведу закључци Републичког штаба за ванредне ситуације Републике Србије са седнице штаба која је одржана новембра 2017. године, на којој су разматрана искуства Црвеног крста Србије у извршавању поверених задатака заштите и спасавања у ванредним ситуацијама и предлога за успешније деловање.

3.5. Црвени крст Србије путем својих представника учествоваће у раду Оперативних штабова Републичког штаба за ванредне ситуације:

- за поплаве,
- за екстремне зимске услове и снежне наносе на Коридору 10 и
- за техничко технолошке несреће.

3.6. На основу донете Националне процене угрожености када се приступи доношењу Националног плана заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, Црвени крст Србије као интегрални део система заштите и спасавања у Републици Србији сачиниће јасна упутства саставним деловима Црвеног крста Србије о даљим поступцима и методологији планирања унутар мреже Црвеног крста.

3.7. Црвени крст Србије реализоваће једнодневне регионалне састанке са секретарима организација Црвеног крста у општинама и градовима ради преношења практичних упутстава о примени нових системских решења за уређење смањења ризика од елементарних и других непогода, управљање ванредним ситуацијама, обновом и државном помоћи након елементарне и друге непогоде, уз настојање да се за рад у организацијама обезбеде писана упутства и инструкције у штампаном облику и у електронској верзији, а на састанцима учешће и начелника општинских - градских штабова за ванредне ситуације.

3.8. Црвени крст Србије радиће на унапређивању програма за вођење евиденције и дограђивању постојеће базе података о људским ресурсима за деловање у несрећама на свим нивоима организованости Црвеног крста.

3.9. Представници Црвеног крста Србије и његових саставних делова, учествоваће на стручним скуповима и вежбама, као и другим облицима размене знања и искустава које организује Сектор за ванредне ситуације МУП-а Републике Србије а са циљем унапређивања заједничке сарадње и побољшања учинка у извршавању задатака и обављању послова.

3.10. Црвени крст Србије даће допринос развоју цивилно војне сарадње, и у оквиру тога спроводиће активности које су од заједничког значаја и од интереса за квалитетније пружање помоћи угроженом становништву.

3.11. Комисија за припреме за деловање у несрећама, одржаће најмање четири састанка, ради развијања сарадње и унапређивања постојећих механизма координације и процедура у предузимању мера одговора на несреће.

3.12. Три/четири радне групе (за едукацију, оперативно/тактичко деловање организација Црвеног крста и тимова за одговор на несреће, нормативно регулисање и за пројекте) формиране унутар Комисије за деловање у несрећама Црвеног крста Србије, одржаће најмање по три састанка.

3.13. Представници Црвеног крста Србије у складу са могућностима узеће активно учешће на скуповима Међународне федерације Црвеног крста и Црвеног полумесеца на којима ће се расправљати о развоју управљања деловањем у несрећама и координацији између свих структура Међународне федерације за одговор на несреће.

3.14. Координација рада свих саставних делова Црвеног крста Србије биће континуирана са циљем најбоље могуће сарадње на терену између организација Црвеног крста и релевантних локалних органа и служби, а у циљу побољшања оперативности мреже Црвеног крста у несрећама, као и јединствено извештавање о последицама несрећа и потребама најугроженијих категорија погођеног становништва, одржавање састанка са свим учесницима у реализацији активности.

3.15. У интересу бољег, бржег и квалитетнијег двосмерног протока информација у случају несрећа, и као алтернативно решење за случај прекида функционисања стандардних средстава комуникација, Црвени крст Србије настојаће приведе крају рад на поновном успостављању сопствене функционалне радио мреже за ванредне ситуације. У оквиру тога, интензивираће сарадњу са Министарством унутрашњих послова, РАТЕЛ-ом, Савезом радио аматера и са клубовима радио аматера.

3.16. Како би опрему и артикле најхитније потребне у ванредним ситуацијама што више приближио потенцијалним корисницима, у складу са мапирањем ризика, Црвени крст Србије и даље ће настојати да дислоцира/премешта одређене своје капацитете за одговор на несреће и део магацинских залиха ка организацијама Црвеног крста у градовима и општинама које поседују капацитете за одговор на несреће и пружање помоћи суседним организацијама Црвеног крста, као и онима које су највише изложене одређеним ризицима. На тај начин биће ојачани капацитети и оперативност мреже јединица за одговор на несреће организација Црвеног крста у градовима и општинама, као и Црвеног крста Србије.

3.17. Црвени крст Србије пружиће максималну подршку саставним деловима за учешће на конкурсима за коришћење ИПА и других фондова за развој капацитета за одговор на несреће, смањивање ризика од несрећа и превентивне активности.

## **4. Обука**

### **4.1. Обука у оквиру Црвеног крста Србије**

4.1.1. Након донетог наставног плана и програма за спровођење обуке јединица цивилне заштите у Републици Србији, на предлог Комисије за припреме за деловање у несрећама, извршиће се иновирање стандардног програма обучавања на свим нивоима организованости Црвеног крста Србије за припреме за одговор на несреће и обављања законом утврђених задатака Црвеног крста.

4.1.2. Након обављених припрема и дефинисања нацрта, на предлог Комисије за деловање у несрећама, успоставиће се систем обучавања из области деловања у несрећама користећи платформу за електронско учење основних уводних тема /наставних јединица као увод у виши степен стручне едукације и практичног вежбања,

4.1.3. На предлог Комисије за припреме за деловање у несрећама, биће иновирани критеријуми и услови за сертификацију едукатора и припадника јединица Црвеног крста за одговор на несреће по специјалностима.

**Спровешће се следеће обуке:**

4.1.4. Једна тродневна едукација радионичарског типа за чланове Оперативних тимова за вођење операције одговора на несреће Црвеног крста Србије, Црвеног крста Војводине, Црвеног крста Косова и Метохије и Црвеног крста Београда за израду Упутстава за припрему планова одговора на несреће организација Црвеног крста у градовима и општинама (укупно: 25 полазника и едукатора).

4.1.5. Једна тродневна едукација чланова Комисија за деловање у несрећама Црвеног крста Србије, Црвеног крста Војводине, Црвеног крста Косова и Метохије и Црвеног крста Београда (укупно: 28 полазника и 5 едукатора).

4.1.6. Једна тродневна едукација нових едукатора из области деловања у несрећама за обучавање општинских и окружних јединица за одговор на несреће за 20 учесника и 5 реализатора.

4.1.7. Основне и допунске обуке за волонтере и професионално запослене у Црвеном крсту који су чланови специјализованих националних тимова Црвеног крста за извршавање специфичних задатака у несрећама, као и за чланове екипа организација Црвеног крста у општинама и у градовима.

4.1.8 Обучавање руководства организација Црвеног крста у општинама и градовима и тимова за деловање у несрећама (20 чланова ) организација Црвеног крста у општинама и градовима другог оперативног нивоа одговора на несреће у 2018. години омогућиће минимум у обучавању за пружање подршке организацијама Црвеног крста првог оперативног нивоа одговора на несреће у извршавању задатака евакуације и збрињавања.

4.1.9 Обучавањем Националних тимова Црвеног крста Србије, постићи ће се минимум у обучавању за спровођење задатака процене потреба угрожених од несрећа, мобилног техничког тима, евакуације и збрињавања у случају поплава и екстремних зимских услова, а све са сврхом пружања подршке становништву, службама и деловима интегрисаног система заштите и спасавања у Републици Србији.

**Обука и допунска обука обухватиће:**

- дводневну обуку - 25 чланова националног тима за процену последица несреће и координацију + 5 едукатора,
- дводневну обуку 25 чланова Мобилног техничког тима за техничку подршку операцијама одговора на несреће + 5 едукатора,
- тродневну обуку 18 чланова тима за Спасавање на води, евакуацију и збрињавање у случају поплаве + 2 едукатора,
- тродневну обуку 25 чланова тима за спасавање и збрињавање у зимским непогодама и на планинама,
- тродневна обука 100 чланова општинских/градских јединица за деловање у несрећама.

4.1.10. У интересу рационалног спровођења обуке чланова националних тимова Црвеног крста, Црвени крст Србије ће настојати, да већину обука организује викендом, када метео услови погодују и на терену где опрема за привремени шаторски или други

алтернативни смештај Црвеног крста Србије пружа квалитетне услове смештаја учесника и за реализацију обуке.

4.1.11. У интересу укључивања струке и стручности у реализацију одређених активности, Црвени крст Србије потписао је споразум о сарадњи са Факултетом безбедности у Београду и инсистираће на свеобухватној реализацији садржаја сарадње који су споразумом предвиђени. Црвени крст Србије прихватиће и реализоваће петодневну стручну праксу за 20 студената завршне године студија.

4.1.12. Црвени крст Србије прихватиће да у току године у области прве помоћи обезбеђује учеснике 4 велика скупа у земљи, са по најмање 6 волонтера и да то обезбеђење по догађају траје појединачно два дана. Сваки догађај ће се користити за стицање искустава и за допунско увежбавање и унапређивање вештина за одговор на несреће.

4.1.13. Црвени крст Србије у току године прихватиће позив Генералштаба ВС за коришћење могућности обучавања најодговорнијих руководилаца оперативних тимова за одговор на несреће по моделу који ВС спроводи у тренинг центру за обучавање путем електронске симулације и анимације.

4.1.14. У складу са иницијативом Министарства одбране, Црвени крст Србије у оквиру свог мандата и капацитета учествоваће у спровођењу обучавања грађана за примену мера самозаштите и самопомоћи.

4.1.15. Седиште Црвеног крста Србије настојаће да својим саставним деловима помогне у припреми и реализацији вежби заштите и спасавања локалног карактера.

## **4.2. Међународне обуке:**

4.2.1. Црвени крст Србије настојаће да обезбеди могућност учешћа на обукама које организује или препоручује Међународна федерација Црвеног крста, као што су: специјалистичка обука у иностранству за: пречишћавање воде, промоцију правилних хигијенских навика у ванредним ситуацијама, Регионални тим за одговор на несреће, смањивање ризика од катастрофа и друге специјалистичке обуке, за укупно 20 учесника из Црвеног крста Србије.

4.2.2. Црвени крст Србије настојаће да реализује сарадњу са националним друштвима Црвеног крста у региону са којима је потписан споразум о сарадњи којим је обухваћен програм припреме за деловање у несрећама и одговор на несрећу у оквиру којих је предвиђена размена искустава у обучавању и спровођење заједничких обука и вежби.

4.2.3. У циљу унапређивања и неговања добре сарадње, Црвени крст Србије прихватаће позиве Сектора за ванредне ситуације МУП-а РС за учешће на међународним скуповима на којима су теме у складу са мандатом Црвеног крста. Истовремено, Црвени крст Србије позиваће представнике Сектора на међународне скупове које организује и за које процени да су теме и садржаји од интереса за бољу међусобну сарадњу или за унапређивање рада у Сектору.

4.2.4. Седиште Црвеног крста Србије настојаће да својим саставним деловима пружи подршку у припреми и реализацији вежби националног и међународног карактера.

## **5. Вежбе:**

5.1. Црвени крст Србије реализоваће две дводневне вежбе у сарадњи са Сектором за ванредне ситуације, Војском Србије, и са другим релевантним службама

(учешће организација Црвеног крста из 9 општина и градова, као и специјализованих националних тимова за одговор на несреће Црвеног крста Србије, укупно око 90 директних учесника из структура Црвеног крста).

5.2. У складу са потребама Ј-9 Одељења за цивилно војну сарадњу Генералштаба Војске Србије, одржаће се најмање једна једнодневна теренска вежба и едукација припадника Војске Србије са циљем упознавања са капацитетима Црвеног крста Србије и могуће подршке Војске Србије хуманитарним операцијама које спроводи Црвени крст. Најмање 35 директних учесника.

Организације Црвеног крста у градовима и општинама наставиће сарадњу са Војском Србије у реализацији пројекта: „Војни лекар на селу“.

5.3. У сарадњи са Сектором за ванредне ситуације учешће у реализацији комплексне међународне вежбе заштите и спасавања, за коју ће се до краја првог квартала 2018. године припремити коначан сценарио, вежбовни задаци, као и структуре и број реализатора;

## **6. Командно симулационе вежбе („Развој локалне заједнице за одговор на несреће“)**

6.1 У сарадњи са Сектором за ванредне ситуације и Националним тренинг центром за заштиту и спасавање МУП-а РС, реализоваће се 5 командно – симулационих вежби за столом (КСВ) у исто толико градова и општина за локалне штабове за ванредне ситуације.

6.2 Сценарија за командно-симулационе вежбе у 2018. години обухватаће могуће задатке које локални штабови за ванредне ситуације могу поверити организацијама Црвеног крста у учешћу у спровођењу евакуације, збрињавања, пружања прве помоћи и других задатака у складу са јавним овлашћењима и програмским активностима, као и настојања постизања родне равноправности у области заштите и спасавања.

## **СПАСИЛАШТВО НА ВОДИ И НА ПЛАНИНАМА**

*(Правни основ: Члан 10. Закона о Црвеном крсту Србије, Правилник о националним гранским спортским савезима који остварују општи интерес у области спорта у Републици Србији од 1. августа 2014. и преузете међународне обавезе.)*

Активности Црвеног крста Србије током 2018. године биће усмерене на подизање нивоа свести о потенцијалним опасностима на купалиштима и на планинама, те на одржавање и јачање спасилачких служби Црвеног крста Србије за спасавање на водама и планинама како би се смањио број утапања и повређивања на планинама.

Посебна пажња, као и претходних година, биће посвећена следећим активностима: координацији рада свих нивоа организовања Црвеног крста Србије, организовању и спровођењу основне и допунске обуке за инструкторе и спасиоце и организовању годишње провере њихових способности, опремању спасилаца и спасилачких служби неопходном личном и колективном опремом, организовању превентивних предавања за ученике основних школа у 10 општина у Србији које имају најразвијенију ову активност (око 10.000 ученика) и предузимању активности на сталној утренираности спасилаца на води и додатној мотивисаности за рад у служби.

Управни одбор је маја 2012. године усвојио Правилник о спасавању на води Црвеног крста Србије. Тиме је омогућен системски развој спасилаштва на води на свим



нивоима организовања. Усвајањем Правилника о функционисању, организовању и деловању Националног гранског спорског савеза за спасилаштво на води у мају 2017. године отворене су нове прилике, како у оснивању нових спасилачких служби у организацијама Црвеног крста у градовима и општинама, тако и за сарадњу са релевантним образовним институцијама (пре свега Факултет за физичку културу), ресорним Министарством за омладину и спорт.

Функција Националног гранског спортског савеза за Lifesaving донеће нове обавезе везане за спасавање на води. Будући да је Црвени крст Србије упутио јавни позив за учлањење у Национални грански спортски савез организацијама Црвеног крста, као и удружењима, клубовима и асоцијацијама спасилаца, по окончаном року за пријаву за учлањење (29.10.2017.) у Седиште је пристигло укупно 17 пријава, од којих је 12 из организација Црвеног крста док је 5 пријава пристигло од удружења, клубова и асоцијација спасилаца на води. Пријемом у чланство поменутих организација Црвени крст Србије ће неспорно оснажити у деловању кровне организације за спасилаштво на води у Републици Србији.

Активности у Спасилаштву одвијаће се у зависности од финансијских могућности. Очекује се да Министарство омладине и спорта прихвати пројектно финансирање Црвеног крста Србије као Националног гранског спортског савеза за спасилаштво на води током целе 2018. године (будући да се буџетско финансирање одобрава искључиво за олимпијске спортове што спасилаштво још увек није).

Планирано је да се током 2018. године направи финална база података о купалиштима у Србији и анализа њихових потреба за спасилачким службама, будући да је велики број организација Црвеног крста доставио податке о купалиштима у својим срединама у првој половини 2017. године.

Током 2018. године Референтни центар Црвени крст Војводине реализоваће најмање 4 обуке за 100 спасилаца, а Референтни центар Стари град 5 обука за за исти број спасилаца.

Биће реализоване и по две провере знања спасилаца у оба Референтна центра, а током 2018. године планира се и обука нових инструктора који испуњавају услове које прописује Правилник о спасавању на води.

Референтни центри ће радити на стварању могућности за једну велику заједничку обуку спасилаца оба референтна центра у одмаралишту у Баошићима (попут обуке спасилаца, спасилаца инструктора и проценитеља ризика одржане у јесен 2016. године на којој је учествовало 97 полазника, а 87 потврдило претходна или добило звања вишег реда) по отвореној купалишној сезони 2018. године, а пре него што почне званичан рад у утврђеним сменама.

Уколико буду постојале финансијске могућности, Црвени крст Србије је спреман да за Министарство омладине и за организације прво такмичење у спасилаштву на води током 2018. године, а по добијању коначне информацији о годишњем финансирању од стране Министарства омладине и спорта.

Комисија за спасилаштво усвојила је 2016 Основу плана Спасавања на планинама. На основу тога је Црвени крст Србије исте године поднео захтев за чланство у Светској организацији за спасавање на планинама (ICAR). Будући да је Црвени крст Србије редован члан ове организације од новембра 2016. године редовно присуствује годишњим састанцима овог удружења како би у потпуности профилисао активности везане за спасавање на планинама током 2017. године.

Током састанка ICAR-а у октобру 2017. године у Андори, представник Црвеног крста Србије је успоставио иницијални контакт са Норвешким Црвеним крстом који је истакао да постоји могућност вишегодишње дугорочне системске сарадње на овом плану уколико је Црвени крст Србије предложи и детаљно образложи.

## **ДИСТРИБУТИВНИ СИСТЕМ ЦРВЕНОГ КРСТА СРБИЈЕ**

*(Правни основ: члан 6,7,9,13. и 14. Закона о Црвеном крсту Србије.)*

Потреба за постојањем и коришћењем дистрибутивног система постојаће у дужем периоду у будућности, као што је био случај и до сада.

**Општи циљ** биће јачање логистичких капацитета Црвеног крста Србије на свим нивоима организовања, у смислу пријема и дистрибуције хуманитарне помоћи, као и складиштење и активирање опреме за деловање у несрећама.

Дистрибутивни систем ће бити у функцији ефикасне и на економичан начин реализоване хуманитарне помоћи до крајњих корисника (народне кухиње, пакети хране и хигијене, опрема за деловање у несрећама, помоћ мигрантској популацији).

**Специфични циљеви** биће:

- Одржавање постојећих магацинских капацитета,
- Одржавање и јачање транспортних капацитета у организацијама Црвеног крста,
- Одржавање и унапређење постојећег софтверског система за вођење магацинске евиденције на свим нивоима организовања, Едукација кадрова Црвеног крста за примену пословно-финансијског система у делу логистичких евиденција и извештавања.

### **Активности**

- Ефикасна дистрибуција артикала хране за 76 народних кухиња у Србији,
- ефикасно складиштење, организација паковања, транспорт и дистрибуција 49.267 пакета хране и 49.267 пакета хигијене за социјално најугроженије породице у 126 средина у Србији,
- Повремена дистрибуција хуманитарне помоћи и воде за просечно 300-650 избеглица/миграната у Србији, на подручју Пирота (вода), Неготина (суви оброци), Босилеграда (суви оброци и супе), Суботице (суви оброци), Кикинде (вода) и у другим срединама уколико се укаже потреба,
- Координација рада свих организација Црвеног крста Србије и додатно оспособљавање свих организација Црвеног крста за пријем, складиштење и дистрибуцију хуманитарне помоћи,
- Одржавање транспортних капацитета,
- Обавезе из ове области рада односе се и на организације Црвеног крста – дистрибутивне центре (Нови Сад, Београд, Крагујевац, Краљево и Ниш),
- Друге активности у складу са потребама.

## **СЛУЖБА ТРАНСПОРТА**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије, члан 6, члан 7, члан 9, члан 13 и члан 14.)*

Активности службе транспорта биће у функцији реализације програма и активности Црвеног крста Србије.

Током 2018. године служба транспорта Црвеног крста Србије ће реализовати транспорт намирница за потребе народних кухиња у Србији, као и породичних пакета хране и хигијене намењених социјално угрженом становништву.

Планиран је и превоз хуманитарне помоћи за потребе мигрантске популације која се налази у Србији на путу ка земљама западне Европе, као и превоз већих билатералних донација на чијем обезбеђивању је ангажован Црвени крст Србије.

Транспортни капацитети Црвеног крста Србије ће бити ангажовани и на превозу људи и опреме за деловање у несрећама, за потребе одржавања семинара, вежби и у случају ванредних ситуација током 2018. године.

Превоз реализатора летње школе у дечијем опоравилишту „Криста Ђорђевић“ ће као и до сада такође бити реализован возилима Црвеног крста Србије.

Поред наведених потреба за превозима, служба транспорта ће и у 2018. години вршити превозе лица, робе и опреме за потребе реализације текућих програма седишта, редовно регистровање возила Црвеног крста Србије и возила која се налазе у организацијама Црвеног крста Србије, као и прибављање дозвола за бесплатан пролаз аутопутевима Србије.

Вршиће се одржавање транспортних капацитета Црвеног крста Србије, редовно сервисирање и поправке возила Црвеног крста Србије, као и повремене поправке возила организација Црвеног крста ће се вршити у аутомеханичарској радионици Црвеног крста Србије, у складу са могућностима. Занављање постојећег и набавке нових алата за потребе аутомеханичарске радионице Црвеног крста Србије ће се вршити у континуитету, у складу са потребама и могућностима.

Служба транспорта ће извршити анализу постојећих транспортних капацитета почетком 2018. године. По извршеној анализи, сачиниће предлог за продају возила у зависности од техничко експлоатационог стања возила.

У складу са проценом, планом набавки и одлукама управног одбора Црвеног крста Србије биће извршена продаја дотрајалих возила, донација возила која је могуће наставити користити уз процењено прихватљив трошак одржавања, као и набавка нових возила.

## **СЛУЖБА ТРАЖЕЊА**

*(Правни основ: чланови 2, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15. и 16. Закона о Црвеном крсту Србије, члан 122. Женевске Конвенције о поступању са ратним заробљеницима од 12. августа 1949. године, члан 136. Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12. августа 1949. године, одредбе Допунског протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава међународних оружаних сукоба од 8. јуна 1977. године-Протокол 1.)*

Рад Службе тражења Црвеног крста Србије у 2018. години ће се одвијати у складу са већ установљеним принципима рада Службе тражења, и представљаће сталну активност која ће се спроводити кроз рад организација Црвеног крста на терену, и

у сарадњи са свим организацијама и институцијама са којима је и до сада сарађивала у реализацији својих хуманитарних задатака из ове области.

На овај начин ће се омогућити свим заинтересованим грађанима да остваре своја права и да на најбржи и најорганизованији начин дођу до поузданих и тачних података о члановима својих породица са којима су изгубили контакт, а што може бити последица ратних сукоба, великих елементарних и других несрећа, економских и невољних миграција, и других догађаја.

### **Организација и развој Службе тражења**

У току 2018. године, приоритетни задатак Службе тражења биће рад на даљем развоју Службе.

Служба ће наставити интензивно да ради на још 1.189 отвореном активном тражењу лица која се воде као нестала у сукобима на подручју бивше Југославије, да прати њихов ток, а породицама даје тачне и актуелне податке о статусу предмета.

У циљу што ефикаснијег одговора на захтеве за тражење у категорији миграната, које покрећу становници наше земље као и становници других земаља, а који се тичу прекида контакта услед старости, болести, и/или других ситуација које изазивају хуманитарне потребе, Служба тражења Црвеног крста Србије ће у децембру 2017. године од Међународног комитета Црвеног крста преузети јединствену базу података (FLAnswers) коју је до сада преузело 30 националних друштава. Ова база нуди далеко ефикаснији рад у свим категоријама тражења којима се Служба бави, а трошкове одржавања покрива МКЦК у Женеви.

Везано за овај процес, а након обуке за рад у новој бази коју ће служба реализовати уз подршку МКЦК Београд и Женева у децембру 2017. године, Служба ће у 2018. години наставити развој базе у координационим канцеларијама Службе тражења (Нови Сад, Крагујевац, Ниш, Нови Пазар и Косовска Митровица), што ће Координационим канцеларијама дати прилику да корисницима услуга Службе тражења на терену пруже квалитетнију и ефикаснију услугу.

Паралелно, Служба ће у 2018. години интензивно радити на уносу података у нову јединствену базу за све категорије којима се бави, а који неће моћи да се механички пренесу из постојеће базе у нову.

Имајући у виду повећан број нерегуларних миграната који су од ушли у Републику Србију у намери да дођу до коначних одредишта, земаља западне Европе, и увећан број раздвајања породица на миграторном путу, Служба ће наставити да унапређује процедуре за поступак тражења, уважавајући специфичности захтева за тражење сродника у категорији нерегуларних миграната, а у складу са Стратегијом Покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца 2008 - 2018. године, а у циљу ефикаснијег одговора на новонастале потребе.

Везано за очекивани пораст захтева за успостављањем породичних веза за ову категорију корисника, Служба тражења Црвеног крста Србије ће и у 2018. години наставити са учешћем у пројекту МКЦК Примена стратегије Покрета у успостављању породичних веза у миграцијама, заједно са Службама тражења Црвеног крста Македоније, Хрватске, Мађарске и Бугарске, а у циљу успешнијег одговора на захтеве тражилаца.

У 2018. години Служба тражења ће наставити активности у пројекту „Trace the face“ („Препознај лице“ - тражење миграната преко фотографије тражиоца), односно

успостављања породичних веза и тражења у категорији нерегуларних миграната и тражилаца азила путем постављања фотографија тражилаца, што је нова форма тражења особа које су на миграторном путу невољно прекинули контакт са сродницима, прихваћена од стране двадесет Служби тражења у Европи. Појачаће се контакти и сарадња са Управом граничне полиције и Комесаријатом за избеглице и миграције, и другим институцијама које се баве овим категоријама.

У току 2018. године, Служба ће наставити добру сарадњу са Комисијом за нестала лица Владе Републике Србије, која ће бити најнепосреднији партнер и сарадник Службе тражења у процесима тражења несталих и киднапованих лица у сукобима на просторима бивше Југославије.

Наставиће се активно учешће Службе тражења у раду Комисије за нестала лица Владе Републике Србије везано за сукоб у Хрватској и Радне групе за нестала лица везано за сукоб на Косову и Метохији.

Такође, Служба тражења ће настојати да у току 2018. године сарадњу са Удружењима породица несталих лица подигне на виши ниво, укључивањем чланова породица у поједине процесе тражења и друге заједничке активности, инициране од стране Удружења.

Поред Удружења породица, Служба ће настојати да у поједине активности везане за тражења несталих лица укључи и друге организације и институције са којима сарађује у процесу тражења (ВЕРИТАС, Српски документациони центар).

Наставиће се сарадња и контакти са Комесаријатом за избеглице Владе Републике Србије и међународним и невладиним организацијама које се баве проблемима миграната и тражилаца азила, а иницираће се и успостављање сарадње са агенцијама и НВО у чијем фокусу интересовања су жртве трговине људима и друге рањиве категорије.

## **Обука и опремање**

Током 2018. године, посебна пажња у обуци биће посвећена кадровима који су укључени у саставе јединица за деловање у ванредним ситуацијама, а предвиђено је њихово ангажовање на пословима Службе тражења.

Ова активност је део укупних напора који се чине на адекватном укључењу Црвеног крста у деловање у несрећама, а у оквиру њега и Службе тражења, посебно у светлу доношења Закона о ванредним ситуацијама и цивилној заштити. Како је овим Законом дефинисана, између осталог, и обавеза Црвеног крста у процесу спајања раздвојених чланова породица и други поступци приликом збрињавања пострадалих становништва, на обукама које су предвиђене чланови екипа ће се упознати са принципима рада Службе и поступцима који се предузимају у појединим ситуацијама.

Планирано је да кадрови буду обучени на 10 обука јединица, 2 саветовања секретара организација, 1 едукацији едукатора, а екипе Службе тражења и координатори Координационих канцеларија ће учествовати на 4 планиране вежбе.

У 2018. години ће се наставити редовна обука лица која раде на пословима Службе тражења у организацијама Црвеног крста, по измењеном Програму обуке, који уважава промене у систему рада на успостављању породичних веза, како унутар Црвеног крста Србије, тако и Покрета ЦК/ЦП у целини.

Служба ће настојати да у 2018. години посебну пажњу посвети дообуци сарадника за рад на успостављању породичних веза у миграцијама као и особља Центара за

смештај тражилаца азила уз пуно учешће сарадника организација Црвеног крста на чијој територији се центри налазе. Програми обуке, са садржајима тема које ће се на семинарима обрађивати, за сваку категорију полазника, биће усклађени са већ договореним планом за 2018. годину и достављени свим организацијама Црвеног крста на терену.

Црвени крст Србије ће одржати 2 обуке за 20 полазника, а посебно ће се водити рачуна да се обуче сарадници који почињу рад на пословима Службе у својим организацијама.

Црвени крст Србије ће у 2018. години наставити са дорадом Правилника о раду Службе тражења. Радиће се на изради промотивног материјала како би се становништво информисало о раду Службе кроз поделу промотивног и информативног материјала приликом обележавања Дана Црвеног крста и Међународног дана несталих.

У 2018. години наставиће се рад на сређивању и систематизовању документације и архивске грађе која се чува у Служби тражења, а односи се на период након Другог светског рата и категорије које је Црвени крст у то време покривао. Ова активност ће захтевати контакт и сарадњу са архивским установама и њихову стручну и инструктивну помоћ.

### **Текући послови Службе тражења**

Пријем и обрада свих захтева који стигну у Службу тражења ће се наставити и у току 2018. године.

Предвиђен је пријем око 100 захтева везаних за издавање потврда о времену проведеном у заробљеништву и интернацији у периоду Другог светског рата и око 100 захтева за тражења ван и унутар земље, неvezано за ратни сукоб. На основу трендова из последње године, очекује се пријем око 500 захтева везаних за категорију негегуларних миграната и азиланата.

Такође, наставиће се пренос у електронску базу података картотеке ратних заробљеника и интернираца из Другог светског рата, уносом око 20.000 картона.

Током 2018. године, планиран је и унос података у нову базу (FLAnswers) која ће у Службу тражења Црвеног крста Србије бити инсталирана у децембру 2017. године.

Одржаће се две седнице Комисије Службе тражења (април и новембар 2018. године), као и 2 састанка координатора Координационих канцеларија Службе тражења и 2 састанка са сарадницима који спроводе активности Службе тражења у прихватним транзитним центрима за помоћ мигрантима.

Служба тражења ће учествовати на Регионалним (2) и Међународним скуповима (2), а радиће се и на реализацији једног од циљева Стратегије покрета - ближа и интензивнија сарадња са Службама тражења других Националних друштава, ради размене искустава и унапређења сарадње. Настојаће се да се оствари ближа прекогранична сарадња са Службама тражења Црвеног крста Бугарске, Македоније, Хрватске и Мађарске везано за активности са мигрантима и тражиоцима азила на успостављању породичних веза.

Активно ће се радити на промоцији Службе тражења унутар и ван организације Црвеног крста, за шта ће се користити сви видови презентације рада и активности Службе - семинари, округли столови, тематски скупови, средства јавног информисања и друго.

## **ПРОГРАМ БОРБЕ ПРОТИВ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА У СРБИЈИ**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије, члан 9. став 1, 2, 4. и 6. члан 14, 15. и 16. Закона.)*

Црвени крст Србије ће, захваљујући свом хуманитарном карактеру и широко распрострањеној функционалној мрежи организација Црвеног крста у градовима и општинама које реализују активности Програма борбе против трговине људима, наставити спровођење Програма у 2018. години.

**Општи циљ** програма је одговор на потребе идентификованих и потенцијалних жртава трговине људима, смањење ризика од трговине људима, ублажавање људске патње изазване овом појавом и допринос имплементацији Стратегије превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом, Владе Републике Србије.

Програм Борбе против трговине људима ће реализовати 125 организација Црвеног крста у градовима и општинама. Одржавањем преко 500 информативних радионица превентивне поруке ће примити преко 20.000 деце и младих. Овим ће број младих који су примили поруку о трговини људима и потребним мерама заштите, од почетка спровођења Програма 2005. године, прећи 250.000 особа.

### **Циљне групе Програма су:**

1. жртве трговине људима – идентификоване и у стању социјалне потребе;
2. потенцијалне жртве трговине људима - маргинализоване и рањиве групе попут омладинаца у школама, домовима за незбринуту децу, ромским насељима, народним кухињама, колективним центрима за избегла и расељена лица, мигранте и азиланте, омладине Црвеног крста;
3. професионалци и студенти који у свом раду или будућем раду могу доћи у контакт са жртвама трговине људима (доктори, медицинско особље, представници центара за социјални рад, центара за прихват азиланата и миграната, особље Црвеног крста);
4. волонтери Црвеног крста, вршњачки едукатори који спроводе активности превенције трговине људима.

Општи циљ ће бити достигнут остварењем **оперативних циљева, и то:**

1. Јачањем капацитета Црвеног крста Србије на свим нивоима за одговор на постојање проблема трговине људима и ефикасно спровођење планираних активности Програма.
2. Повећањем свести јавности о постојању овог проблема, међу децом, младима и другим социјално угроженим циљним групама, а посебно међу избеглицама и мигрантима о замкама током путовања које могу водити у трговину људима.
3. Повећањем свести професионалаца који могу доћи у контакт са жртвом трговине људима (доктори, социјални радници, особље Црвеног крста) о постојању овог проблема и адекватним начинима реаговања у ситуацији када посумњају да су у контакту са жртвом трговине људима.
4. Подршком идентификованим жртвама трговине људима.
5. Развојем партнерстава са националним друштвима Црвеног крста и другим међународним организацијама посвећеним борби против овог глобалог проблема и поспешењем развоја сарадње у земљи са значајним партнерима у овој области - Министарством унутрашњих послова, Полицијско криминалистичком академијом,

Министарством здравља, Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Центром за координацију заштите жртава трговине људима.

Активности које ће водити остварењу оперативних циљева су:

**Оперативни циљ 1. Јачање капацитета Црвеног крста Србије на свим нивоима**

**Умрежавање, едуковање и опремање професионалаца, волонтера, вршњачких едукатора Црвеног крста у циљу превенције трговине људима;**

За спровођење превентивних активности Програма борбе против трговине људима и разматрање најадекватнијег начина да Црвени крст пружи најбољи могући допринос у борби против овог глобалног проблема вршиће се едукација и стручно усавршавање радника Црвеног крста на свим нивоима. Едукација ће се вршити путем националних и регионалних скупова, размене стечених знања и искустава организација и волонтера који су у претходној години активно радили на овом пољу.

Обуке за тренере за које ће организације Црвеног крста у градовима и општинама делегирати своје мотивисане и посвећене волонтере који су претходном обуком и самосталним спровођењем информативних радионица стекли звање едукатора у Програму борбе против трговине људима, биће одржани на националном нивоу. Циљ оспособљавања тренера је да у својим срединама спроведу обуку будућих едукатора према стандардизованој агенди и начину организације.

Семинари за обучавање омладинских едукатора, селектованих према очекивању да својим даљим активностима, најкраће две године, шире знање о проблему трговине људима и начину превенције овог проблема биће одржани на регионалним нивоима у складу са достављеним плановима организација Црвеног крста у градовима и општинама и реалним потребама. Организатори ових семинара ће бити организације Црвеног крста у градовима и општинама. Реализатори могу бити само сертификовани тренери који ће у групи од најмање три тренера реализовати едукацију према стандардизованој агенди и преузети улогу ментора едукованој групи како би пратили њихово ангажовање, пружали неопходну саветодавну помоћ и охрабрили их да самостално спроводе информативне радионице. Размена тренера као и менторство над едукаторима као делегирана одговорност оцењени су до сада као успешан метод задржавања волонтера.

Као део њихове континуиране активности у оквиру Програма борбе против трговине људима, Црвени крст Србије ће подржати мотивационе семинаре са темом превенције трговине људима које организације Црвеног крста у градовима и општинама спроводе. У сарадњи са школама организације Црвеног крста би овим путем, презентовањем активности која се спроводи регрутовале нове волонтере и мотивисале их за будући рад на програму.

Црвени крст Србије ће у циљу мотивисања и задржавања волонтера у Програму подржати учешће најактивнијих на летњим камповима и другим скуповима младих који се баве превенцијом трговине људима. Постојећа евиденција података о тренерима и едукаторима активним у Програму ће константно бити проверавана и допуњавана.

**Оперативни циљ 2 . Повећање свести јавности о постојању проблема**

**Континуирана активност ширења знања** из области борбе против трговине људима, првенствено међу омладином у основним и средњим школама, домовима за децу без родитељског старања, ромским насељима и колективним центрима за избегла



и расељена лица, центрима за азиланте и мигранте у циљу превенције проблема тих потенцијално угрожених циљних група путем организовања информативних радионица од стране организација Црвеног крста у градовима и општинама биће одржавана и током 2017. године. Као помоћни материјал едукатори ће користити интересантан, и за наведену циљну групу креиран едукативни материјал.

Црвени крст Србије ће, на свим нивоима, у циљу подизања свести јавности о проблему трговине људима у све наведене активности настојати да укључи новинаре и људе из медија са којима већ има успостављену добру сарадњу.

**Оперативни циљ 3. Повећање свести професионалаца који могу доћи у контакт са жртвом**

**Едуковање особа које могу доћи у контакт са жртвама трговине људима у циљу боље примарне идентификације и заговарања за права жртва**

Са циљем подизања свести и сензибилитета доктора, медицинског особља, социјалних радника и сарадника Црвеног крста и њиховог упознавања са постојањем проблема потребом заштите лица која су жртве трговине људима и начинима реакције којима они могу помоћи систему, Црвени крст Србије ће организовати адекватне обуке и кампање јавног заговарања под називом „**Контакт са жртвом трговине људима – како препознати и реаговати**“.

Према статистикама Центра за заштиту жртава трговине људима и МУП-а Републике Србије, све је већи број малолетних држављана Републике Србије који су идентификовани као жртве трговине људима, а највећи број идентификованих жртава припада маргинализованим и рањивим групама. Од изузетног значаја за рано препознавање индикатора трговине људима и превенцију проблема је повећање свести и знања о начину реаговања међу особама које могу доћи у контакт са жртвама трговине људима.

С обзиром на чињеницу да је метод вршњачке едукације потврђен за најадекватнији, Црвени крст ће га задржати усмеравајући активности и према студентима релевантних факултета, сензибилишући их за проблем трговине људима током припреме за њихов будући професионални рад.

**Оперативни циљ 4. Подршка идентификованим жртвама**

Са циљем подмирења основних личних потреба, као и са циљем помоћи у процесу ресоцијализације особа које се идентификују као жртве трговине људима, а путем упућивања идентификованих жртава на надлежне институције и повезивање са њима.

**Оперативни циљ 5. Развој партнерстава и активности заговарања за побољшање положаја жртава трговине људима**

У циљу свеобухватног сагледавања активности које се спроводе у превенцији и сузбијању овог глобалног проблема, а првенствено у циљу остваривања партнерстава која могу резултирати ефектом већим него што било која организација сама може постићи, Црвени крст Србије ће успостављати сарадњу са установама и институцијама које својим радом могу предупредити или спречити ову људску патњу, као и са националним друштвима Црвеног крста и Црвеног полумесеца у оквиру Европске Мреже са посебним нагласком на активну сарадњу са Националним друштвима у региону. Као једно од водећих националних друштава у Европи у спровођењу Програма борбе против трговине људима, Црвени крст Србије ће дати активан допринос укључивању националних друштава из региона у рад на овом пољу.

## **Праћење имплементације, унапређење и евалуација резултата**

На основу извештаја претходног извештајног периода укупно 125 организације Црвеног крста у градовима и општинама активно учествују у имплементацији Програма и спроводиће активности и у 2018. години, а то су: Ада, Александровац, Алексинац, Аранђеловац, Бабушница, Бајина Башта, Баточина, Бач, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Блаце, Богатић, Бојник, Бољевац, Бор, Босилеград, Брус, Бујановац, Ваљево, Варварин, Владимирци, Власотинце, Вождовац, Врање, Врбас, Врњачка Бања, Вршац, Гаџин Хан, Гњилане, Голубац, Горњи Милановац, Грачаница, Гроцка, Драгаш, Житорађа, Зајечар, Звездара, Звечан, Зрењанин, Зубин Поток, Ивањица, Инђија, Ириг, Исток, Јагодина, Кањижа, Кикинда, Кладово, Клина, Кнић, Књажевац, Ковин, Косјерић, Косовска Митровица, Крагујевац, Краљево, Крушевац, Кула, Куршумлија, Кучево, Лајковац, Лапово, Лебане, Лепосавић, Лесковац, Лозница, Лучани, Љиг, Мали Иђош, Медвеђа, Мерошина, Мионица, Неготин, Ниш, Нишка Бања, Нова Варош, Нова Црња, Нови Бечеј, Нови Пазар, Нови Сад, Обреновац, Опово, Осечина, Оџаци, Панчево, Параћин, Пећ, Пећинци, Пирот, Пландиште, Пожаревац, Прешево, Прибој, Прокупље, Раковица, Рашка, Рума, Савски венац, Сента, Сечањ, Сјеница, Смедерево, Сомбор, Србобран, Сремска Митровица, Сремски Карловци, Стара Пазова, Стари град, Суботица, Сурдулица, Темерин, Тител, Топола, Трговиште, Трстеник, Тутин, Ћићевац, Ћуприја, Ужице, Црна Трава, Чајетина, Чукарица, Шабац и Шид.

Комисија за борбу против трговине људима Црвеног крста Србије на својим редовним састанцима пратиће резултате имплементације Програма и предлагати мере унапређења Управном одбору Црвеног крста Србије. Могућност волонтера да утичу на побољшање квалитета Програма својим креативним доприносом ће и убудуће бити подржавана кроз рад групе за унапређење Програма, а која неформално окупља све мотивисане волонтере вољне да своје нове идеје преточе у конкретан материјал или активност Програма и ставе их на располагање свима који се истим баве.

У циљу праћења напретка пројекта предвиђена је евалуација претходних фаза пројекта као и редовна финансијска ревизија.

## **ШИРЕЊЕ ЗНАЊА О МЕЂУНАРОДНОМ ХУМАНИТАРНОМ ПРАВУ (МХП) И ОСНОВНИМ ПРИНЦИПИМА МЕЂУНАРОДНОГ ПОКРЕТА ЦРВЕНОГ КРСТА И ЦРВЕНОГ ПОЛУМЕСЕЦА – ДИФУЗИЈА**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије, члан 6, члан 9. став 2, члан 13. и 14. Закона, Женевске конвенције из 1949. године и Допунски протоколи уз Женевске конвенције)*

### **Општи циљ програма:**

Црвени крст Србије је призната водећа хуманитарна организација у Србији, и референтни чинилац када је у питању промоција и ширење знања о међународном хуманитарном праву, како би у случају потребе лако могао да стигне до жртава несрећа које може да изазове људски фактор или природне непогоде, и укаже им помоћ.

### **Посебан циљ:**

Црвени крст Србије има развијене капацитете за ширење знања о међународном хуманитарном праву, Основним принципима Покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца и поштовању знака Црвеног крста у оквиру органа власти, припадника

безбедносних снага, цивилног друштва, структура Црвеног крста и других хуманитарних актера у Србији. Резултати програма дифузије националног друштва Црвеног крста доприносе примени међународног хуманитарног права, његовом разумевању и поштовању, поштовању знака Црвеног крста, са циљем да се смање злоупотребе овог знака, прихватању и разумевању активности Црвеног крста од стране циљних група.

#### **Индикатори:**

- Црвени крст Србије ће, остварујући помоћну улогу надлежним властима у хуманитарној области, доприносити реализацији међународних обавеза Републике Србије, ангажовањем својих волонтерских капацитета. Република Србија, као чланица Женевских конвенција од 12. августа 1949. године, Допунских протокола уз те конвенције и других међународних уговора има јасну међународну обавезу да шири знање о међународном хуманитарном праву.

- Црвени крст ће имати омогућен приступ корисницима својих програма, а реализација програма и пројеката Црвеног крста Србије ће, доприносити социјалном развоју личности, кроз стицање различитих друштвено корисних знања и њихово ангажовање у решавању проблема социјално угрожених лица.

- Црвени крст Србије реализује програме превенције и помоћи у складу са својим мандатом.

- Црвени крст Србије остварује сарадњу са свим партнерима и потенцијалним корисницима на начин да мандат, улога и активности Црвеног крста буду правилно схваћени и прихваћени.

- Учешће у програмима и пројектима младих ће им омогућити да схвате и прихвате вредности које развија Међународни покрет Црвеног крста и Црвеног полумесеца, да усвоје понашања која су друштвено прихватљива, да их изгради као толерантне личности, оспособи их за цивилизовано овладавање и решавање спорова.

- Повећан број младих у Србији који су стекли и унапредили знања из међународног хуманитарног права учествујући у различитим формама програма Истраживање хуманитарног права.

#### **Циљне групе:**

1. **Интерно** (у оквиру Црвеног крста Србије на свим нивоима организовања),

- Запослени у Црвеном крсту у Србији,
- Волонтери у свим програмима Црвеног крста Србије,
- Представници управљачких структура у Црвеном крсту на свим нивоима организовања,
- Чланови Црвеног крста у Србији.

2. **Екстерно** (имајући у виду да Црвени крст Србије има положај организације која помаже надлежним државним органима у хуманитарној области, Црвени крст Србије спроводи активности ширења знања о међународном хуманитарном праву, Основним принципима и мандату Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца и Знаку Црвеног крста).

- Снаге безбедности - припадници оружаних снага Војске Србије (по посебним плановима и програмима те сарадње);

- Здравствени радници;
- Наставно особље у школама, на факултетима и високим и вишим школама;
- Ученици у основним и средњим школама;

- Студенти Универзитета;
- Органи власти на свим нивоима;
- Правосудни органи;
- Невладине организације и организације цивилног друштва;
- Корисници и потенцијални корисници програма Црвеног крста;
- Представници средстава јавног информисања;
- Друге циљне групе које за то покажу интересовање или које Црвени крст Србије идентификује као посебне циљне групе.

У складу са Статутом Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца и Статутом Црвеног крста Србије, Црвени крст Србије ће организовано спроводити ову активност у 2018. години имајући у виду да ширење знања о међународном хуманитарном праву (дифузија) представља обавезу државе, преузету ратификацијом Женевских конвенција од 1949, Допунских протокола уз те конвенције од 1977, и других међународних уговора.

Активности ће се усмерити на разумевање и прихватање правила међународног хуманитарног права, мандата и Основних принципа Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца од стране свих наведених циљних група. Ове активности ће допринети бољем и бржем развоју цивилног друштва, прихватању хуманитарних вредности, препознавању и поштовању индикативних и заштитних знакова прихваћених у Женевским конвенцијама и у Међународном покрету Црвеног крста и Црвеног полумесеца.

Разумевање и прихватање улоге и значаја међународног хуманитарног права и Основних принципа Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца унутар широке структуре саме организације Црвеног крста Србије и корисника свих програма Црвеног крста и у 2017. години доприносиће бољем и адекватнијем приступу представника Црвеног крста корисницима, а самим тим и реализовању основне улоге Црвеног крста – олакшавању људске патње и пружању помоћи људима у невољи.

Резултати програма дифузије Националног друштва Црвеног крста допринеће примени међународног хуманитарног права, његовом разумевању и поштовању, поштовању знака Црвеног крста, са циљем да се смање злоупотребе овог знака, прихватању и разумевању активности Црвеног крста од стране циљних група.

Све организације Црвеног крста, на свим нивоима организовања су обавезне да спроводе овај програм.

#### **Циљеви програма реализоваће се кроз следеће активности:**

- Јачање капацитета Црвеног крста Србије корз модул „Сигурни приступ“ уз сарадњу са МКЦК.
- Праћење имплементације програма од стране Комисије и давање препорука надлежним државним органима у области примене међународног хуманитарног права. Одржавање 4 састанка Комисије у току године.
- Евалуација досадашњег тока развоја, координација и унапређење рада осам Центара за дифузију Црвеног крста Србије, путем анализе извештаја, обиласка активности на терену и давања препорука.
- Побољшање нивоа знања и стручности за реализацију програма дифузије – ширења знања о међународном хуманитарно праву и вредностима које заступа

Међународни покрет Црвеног крста и Црвеног полумесеца сарадника и волонтера Црвеног крста Србије путем организовања семинара и саветовања.

- Презентовање неке од тема из области дифузије на састанцима руководећих тела и секретара.

- Ревизија и ажурирање постојећих програма обуке, метода, докумената, презентација, начина извештавања и израда одговарајућег материјала.

- Припрема и учешће на скуповима у иностранству са темом међународног хуманитарног права и примена стеченог знања и искустава у Црвеном крсту Србије.

- Реализација посебних активности које су прилагођене посебним циљним групама (млади) у оквиру ширења знања о МХП.

- Промоција посебних области и аспеката међународног хуманитарног права – путем организовања два тематска округла стола.

- Обележавање датума значајних за Међународни покрет Црвеног крста и Црвеног полумесеца.

- Сарадња са Војском Србије, Министарством одбране Републике Србије и Министарством унутрашњих послова у области ширења знања о МХП.

- Учесће у заједничким активностима са надлежним министарствима у области МХП (војне вежбе, округли столови, итд).

- Развијање сарадње, са представницама Амбасада и хуманитарних организација, пословним партнерима, представницима средстава јавног информисања, представницима банака, домаћих и страних фирми, у циљу обезбеђивања њиховог бољег разумевања мандата и улоге Црвеног крста и остваривања подршке програмима и активностима.

- Кампања у вези са заштитом Знака Црвеног крста кроз организовање семинара са сарадницима и волонтерима Црвеног крста Србије.

- Унапређење рада са академским институцијама у области ширења знања и имплементације МХП.

- Учесће у активностима Националне Комисије за међународно хуманитарно право Републике Србије.

## **ИСТРАЖИВАЊЕ ХУМАНИТАРНОГ ПРАВА (ИХП)**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије, члан 6., члан 9. став 2., члан 13. и члан 14. Закона и III и IV Женевска конвенција из 1949. године.)*

**Циљне групе:** професори Грађанског васпитања друштвених наука, млади узраста од 14 до 18 година, млади волонтери Црвеног крста, едукатори у програму ИХП.

Пројекат се спроводи од 2003. године. Број деце која су до сада обухваћена пројектом је 15.348. Како би се то постигло, обучено је 767 наставника – волонтера Црвеног крста и 690 наставника грађанског васпитања и друштвених наука.

Активности пројекта *Истраживање хуманитарног права* ће се у 2018. години реализовати кроз следеће компоненте:

1. Подршка организацијама Црвеног крста у градовима и општинама са едукованим волонтерима за имплементацију образовног програма са младима узраста од 14 до 18 година кроз презентацију 30 – часовног ИХП програма и 5 - часовног МИНИ ИХП програма којима ће бити обухваћено 500 младих.

2. Наставак реализација семинара за наставнике друштвених наука, а у складу са акредитованим програмом обуке *Истраживање хуманитарног права*. Завод за унапређење образовања и васпитања продужио је акредитацију програма Истраживање хуманитарног права за стручно усавршавање наставника током школске 2016./2017. године и 2017./2018. године. Планирано је организовање тродневних обука чији ће број зависити од броја пријављених просветних радника у одређеном региону.

**Очекивани резултат пројекта:** Пројекат ИХП ће допринети развијању толеранције код младих људи као и вештина ненасилног решавања конфликтних ситуација са којима су деца често суочена. Овај пројекат ће допринети разумевању хуманитарних аспеката у вези са ситуацијама насиља.

## **СЛУЖБА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије, члан 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15. и 16. Закона)*

Постоји континуирана потреба одржавања и учвршћивања имиџа Црвеног крста Србије у јавности примереног интезитету и квалитету бројних активности на свим нивоима организовања, као и информисања јавности о акцијама Црвеног крста Србије у бројним областима деловања, и о капацитету организације и њеним могућностима. Задатак службе за информисање је да мобилише друштвену заједницу за акције које води Црвени крст Србије.

**Циљ.**Црвени крст Србије има развијене капацитете и јасну стратегију за креирање позитивне слике о акцијама које води у циљу обезбеђивања помоћи и подршке онима којима је она потребна.

### **Оперативни циљеви**

**Одржавање и унапређење позитивне слике у јавности о Црвеном крсту Србије реализује се путем:**

- Израде промотивног материјала Црвеног крста Србије,
- Редовног обавештавања јавности у Србији о активностима Црвеног крста у корист свих циљних група,
- Упућивања позива новинарима да прате акције које води Црвени крст Србије,
- Праћење реакције јавног мњења,
- Организовањем медијских кампања,
- Организовања потребног броја конференција за штампу,
- Сусрета са новинарима,
- Присуство новинара реализујући конкретних акција Црвеног крста,
- Емитовања саопштења за штампу,
- Обраћање главним и одговорним уредницима медија у Републици Србији,
- Организовања бесплатног емитовања спотова Црвеног крста,

- Праћења објављених текстова и прилога у електронским медијима,
- Одржавања и унапређивања веб сајта Црвеног крста Србије и ажурирања сајта,
- Представљање активности Црвеног крста Србије на друштвеним мрежама,
- Организовања презентације на Међународном сајму књига.

**Циљне групе** којима се позитивна порука и објективна информација о активностима Црвеног крста Србије упућује су :

- најшира јавност,
- носиоци различитих одлука (представници различитих државних институција),
- потенцијални донатори,
- међународне хуманитарне организације и организације цивилног друштва,
- корисници помоћи Црвеног крста,
  - учесници у медијским кампањама (новинари, уредници у различитим медијима, медијске куће, маркетиншке агенције),
  - прес службе државних институција,
  - волонтери и запослени у Црвеном крсту.

### **Спомен соба и документациони центар**

Историјски подаци којима располаже Црвени крст Србије, иако скромни у односу на његову историју, представљају значајне изворе за покренута истраживања или анализе друштвених кретања на овим просторима различитих институција и појединаца.

У оствареним контактима добијају се нови извори за прикупљање историјских чињеница о раду националног друштва на овим просторима.

У 2018. години је стогодишњица од завршетка Великог рата те се очекује веће интересовање институција и појединаца за историјском грађом, извештајима из тог периода, које поседује Црвени крст Србије.

У 2018. години извршиће се пребацавање у електронску форму (скенирање) извештаја о раду Друштва Црвеног крста Срба, Хрвата и Словенаца од 1921. до 1928. године (1.291 страница).

Бележиће се текуће активности Црвеног крста Србије (писани, фото, видео и тонски записи), складиштити и чувати у архиви Црвеног крста.

Наставиће се рад на прикупљању података о активностима Црвеног крста у ранијим периодима.

### **МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И МИГРАЦИЈЕ**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије члан 9, тачка 2. и члан 11, 13. и 14. - Црвени крст Србије реализује активности у области међународне сарадње и Закон о Црвеном крсту Србије, члан 6. и 7, члан 9, тачка 4. и члан 14. тачка 4.)*

Црвени крст Србије припада најстаријим члановима Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца. Међународно признање Црвени крст Србије добио

је 11. јуна 1876. године када је и тадашња Кнежевина Србија приступила Женевским конвенцијама. Међународни покрет данас има 190 националних друштава.

Међународна сарадња се реализује преко више међусобно усклађених програмских активности.

**Јединствени циљ** међународне сарадње је остварење признате међународне позиције Црвеног крста Србије као самосталног националног друштва – дела Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца, након поновног признања континуитета постојања.

**Специфични циљеви** који су у функцији остварења јединственог циља су изражени кроз непосредну реализацију активности и у том смислу су посебни у различитим садржајима рада Црвеног крста Србије као помоћног органа државе Србије у хуманитарној области.

**Показатељи успешности и делотворности** који доприносе остварењу општих циљева међународне сарадње у првом реду се односе на:

**Обезбеђење** различитих видова хуманитарне помоћи за специфичне категорије становноштва (социјално угрожено становништво, интерно расељена лица, избеглице, хендикепиране особе и др.),

**Присуство и активно учешће** у раду највиших тела кроз оснаживање угледа који Црвени крст Србије има у Међународном покрету, агенцијама Уједињених нација, PERCOa (Platform for European Red Cross Cooperation on Refugees, Asylum Seekers and Migrants – Платформа европских националних друштава Црвеног крста за сарадњу у области избеглица, тражилаца азила и миграната), ILSEa (International Life Saving Federation of Europe – Међународна организација за спасавање на води Европа), FAEENa (First Aid Education European Network – Мрежа европских националних друштава Црвеног крста за едукацију у области лаичке Прве помоћи) и других хуманитарних организација и мрежа у којима Црвени крст Србије остварује чланство.

**Развој** билатералне и мултилатералне сарадње са другим националним друштвима Црвеног крста и Црвеног полумесеца, како у оквиру регије Југоисточне Европе, Европске зоне тако и шире у Међународном покрету.

**Афирмација** кроз допринос у међународним хуманитарним акцијама приликом катастрофа било кроз упућивање материјалне помоћи или кроз учешће специјализованих екипа или оспособљених појединаца.

**Миграције** као феномен савременог друштва представљају кретање великог броја људи па и читавих народа који су покренути непосредном угроженошћу ратним активностима у државама њиховог порекла или су у потрази за бољим условима живота – „економски мигранти“, од великог су значаја у свакодневном раду Црвеног крста у Републици Србији.

## **Активности**

### **Активност 1:**

Учешће током 2018. године у раду скупова највиших тела, саветодавних тела и радних група Међународног покрета, агенција Уједињених нација, PERCOa (Platform for European Red Cross Cooperation on Refugees, Asylum Seekers and Migrants – Платформа европских националних друштава Црвеног крста за сарадњу у области избеглица, тражилаца азила и миграната), ILSEa (International Life Saving Federation of Europe – Међународна организација за спасавање на води Европа), FAEENa (First Aid Education



European network – Мрежа европских националних друштава Црвеног крста за едукацију у области лаичке Прве помоћи) и других хуманитарних организација, институција, института у којима Црвени крст Србије остварује чланство. Ово се посебно односи на оне организације са којима Црвени крст Србије развија партнерске односе поводом хуманитарних потреба миграната на њиховом проласку или привременом боравку у Републици Србији на путу ка крајњем одредишту.

*Циљ – очекивани резултат* учешћа у раду на овим скуповима је позиционирање Црвеног крста Србије кроз афирмацију знања и искустава стеченог у различитим областима рада.

*Очекивани резултат* је остварење могућности да национално друштво има активне представнике у оперативним телима и органима ових организација.

*Активности* ће се одвијати кроз учешћа, поред осталих, на скуповима који се баве разматрањем програмских садржаја које реализује Црвени крст Србије: миграције, рад са младима, борба против трговине људима, здравствено превентивне активности, Прва помоћ, социјални програми, Служба тражења, брига о старима и други.

#### **Активност 2:**

Током 2018. године остваривати даљи развој билатералне сарадње - сарадње са представницима националних друштава – члановима Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца.

*Циљ* даљег развоја билатералне сарадње је продужетак афирмације Црвеног крста Србије у међународним односима као поузданог, одговорног и транспарентног партнера.

*Очекивани резултат* представља развој програмске сарадње, како са суседним, тако и са водећим националним друштвима у Међународном покрету, као и подршка развоју програмске сарадње организација Црвеног крста Србије на свим нивоима са одговарајућим партнерским организацијама из других националних друштава.

*Активности* ће се одвијати кроз размену посета делегација Црвеног крста Србије са суседним, партнерским и помажућим националним друштвима. Током ових активности посебно ће се радити на продужењу постојећих и потписивању нових споразума – уговора о сарадњи како би се институционализовала сарадња и помогло и саставним деловима Црвеног крста Србије да развијају своје међународне контакте.

Црвени крст Србије значајну пажњу посветиће развоју сарадње и размени посета делегација са следећим националним друштвима:

- Црвени крст Србије позваће у радне посете високе представнике националних друштава из: Аустрије, Босне и Херцеговине, Бугарске, Црне Горе, Македоније, Немачке, Луксембурга, Русије, Словеније, Швајцарске, Шпаније и Француске.

- Црвени крст Србије посетиће, према позивима партнерска национална друштва.

Имајући у виду веома значајну хуманитарну помоћ донирану поводом пружања хуманитарне помоћи мигрантима на њиховом транзиту кроз Републику Србију из бројних националних друштава у периоду 2015 - 2017. године, посебна пажња биће посвећена сарадњи са тим друштвима.

Такође, биће остваривана и комуникација и сарадња са националним друштвима у окружењу као и онима која су на мигрантској тзв. „Балканској рути“ ради размене информација и искустава у овој области.

Активности свих организација Црвеног крста у области Међународне сарадње одвијаће се према Упутству о остваривању Међународне сарадње у Црвеном крсту Србије који је усвојио Управни одбор Црвеног крста Србије у мају 2008. године.

### **Активност 3:**

Састанци и активности Комисије за међународну сарадњу.

*Циљ* је најцелисходнија припрема и учешће представника Црвеног крста Србије на међународним скуповима, разматрање докумената Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца и предлагање Управном одбору Црвеног крста Србије доношење одлука из области међународне сарадње као и помоћ свим организацијама Црвеног крста у Републици Србији у области међународне сарадње.

*Очекивани резултат* представља адекватан избор представника Црвеног крста Србије који на одговарајући начин представљају активности и искуства Црвеног крста Србије у различитим програмским садржајима на међународним скуповима.

*Активности* ће се одвијати кроз одржавање редовних и ванредних (уколико буде потребно) седница Комисије за међународну сарадњу Црвеног крста Србије, заједничке седнице са другим радним телима Црвеног крста Србије када то захтевају питања која се разматрају и др. У циљу одговарајуће и свеобухватне припреме рада Комисије реализоваће се консултације и размене информација са Министарством спољних послова.

### **Активност 4:**

Редовне активности расподеле хуманитарне помоћи у храни и хигијени и омогућавање успостављања прекинутих породичних контаката, програма борбе против трговине људима као и других програма хуманитарних активности у Привременим прихватним центрима и центрима за азил, а посебно јачање капацитета организација Црвеног крста у местима у којима су центри организовани.

*Циљ* је реализација мандата Црвеног крста Србије како је и дефинисан Законом о Црвеном крсту Србије као и место и улога Црвеног крста Србије у одговору Републике Србије на мигрантску кризу.

*Очекиван резултат* је обезбеђење хуманитарне помоћи угроженој популацији миграната.

*Активности* ће се одвијати кроз: редовне активности расподеле хуманитарне помоћи (хране - сувих и куваних оброка, хране за бебе, хигијенских артикала, осталих артикала хуманитарне помоћи према расположивости и потребама), реализацију хуманитарних програма Црвеног крста из области Службе тражења и превенције, договора и обезбеђења додатних количина хуманитарне помоћи кроз комуникацију и сарадњу са партнерима у оквиру Међународног покрета као и других хуманитарних организација из Србије и иностранства, учешћем у Конзорцијуму хуманитарних организација који, поред Црвеног крста Србије чине: OXFAM, CARITAS и CARE као и других партнера и друго.

### **Активност 5:**

Редовне месечне посете илегалним/ирегуларним мигрантима мигрантима притвореним у Прихватилишту у Падинској Скели.

*Циљ* је да се посетама, које се одвијају од 2004. године у складу са Протоколом о сарадњи са Министарством унутрашњих послова Републике Србије, обезбеде дистрибуција артикала хуманитарне помоћи, заштита и здравствена превенција кроз курсеве, тренинге, предавања којима се подиже свест о значају превенције.

*Активности* ће се одвијати кроз: дистрибуцију пакета хигијене, расподелу одеће и обуће, успостављање прекинутих породичних веза порукама Црвеног крста и омогућавање бесплатних телефонских позива.

#### **Активност 6:**

Систематски рад на одрживом повратку лица која се по споразумима о реадмисији враћају у Републику Србију.

*Циљ* је да се обезбеђењем и дистрибуцијом хуманитарне помоћи омогући повратницима по реадмисији елементарна хуманитарна помоћ од стране националних друштава из држава из којих се врши њихова реадмисија.

*Активности* ће се одвијати кроз набавку артикала хуманитарне помоћи средствима која ће обезбедити национална друштва из Шведске, Данске и Швајцарске, а потом и њиховом дистрибуцијом повратницима по програмима реадмисије.

### **ОРГАНИЗАЦИЈА И РАЗВОЈ**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије, члан 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15. и 16. Закона)*

Задатак Црвеног крста Србије у 2018. години биће да и даље функционише као добро организовано Национално друштво на територији Републике Србије, на основу Закона о Црвеном крсту Србије и Статута Црвеног крста Србије.

Активности ће бити усмерене на:

- решавање значајних питања за постојање и деловање организације Црвеног крста у Републици Србији у финансијском, материјалном и кадровском смислу,
- примену Закона о Црвеном крсту Србије, ангажовање на његовом поштовању у органима територијалне аутономије и јединицама локалне самоуправе и остваривању предвиђених средстава из извора средстава предвиђених законом,
- функционисање организација Црвеног крста у складу са нормативним актима која регулишу рад и специфичност организације Црвеног крста и донетим одлукама управних органа Црвеног крста Србије,
- мотивацију грађана да буду чланови Црвеног крста применом Правилника о чланству и чланарини одраслих чланова Црвеног крста Србије и оснивање основних организација, подружница, актива и повереништава у складу са Упутством за оснивање и рад основних облика деловања Црвеног крста,
- електронско вођење евиденција значајних за област организације и развоја,
- праћење законских прописа,
- израду нормативних аката чији ће огледни примерци бити достављани саставним деловима Црвеног крста Србије.

Организацијама Црвеног крста којима то буде потребно биће пружена помоћ у превазилажењу тешкоћа у примени Закона о Црвеном крсту Србије на територији града или општине.

Саставним деловима Црвеног крста Србије биће редовно достављана документа која усвајају управни органи Црвеног крста Србије, програми рада и упутства од значаја за рад и функционисање организација Црвеног крста.

На основу Правилника о изборима - Програма изборних активности у организацијама Црвеног крста Србије за мандатни период 201 - 2022 година, биће реализована Одлука о расписивању избора у организацијама Црвеног крста Србије за мандатни период 2018 - 2022 година.

На Изборној седници Скупштине Црвеног крста Србије која ће бити одржана у новембру, биће усвојен План акције Црвеног крста Србије за период 2018 – 2022 година, изабрани нови Управни и Надзорни одбор, председник и потпредседници Црвеног крста Србије за период 2018 – 2022 година, а на првој конститутивној седници новоизабраног Управног одбора биће именован генерални секретар.

Управни одбор Црвеног крста Србије у новом саставу усвојиће Одлуку о образовању и начину рада комисија Управног одбора Црвеног крста Србије за мандатни период 2018 – 2022 година и Одлуку о именовању чланова комисија за мандатни период 2018 – 2022 година.

План акције и Информација о току изборних активности за период 2018 – 2022 година биће достављени саставним деловима Црвеног крста Србије.

Управни одбор Црвеног крста Србије и управни одбори Црвеног крста Војводине, Косова и Метохије и Београда, даваће сагласност за именовање секретара организација Црвеног крста из своје надлежности за мандатни период 2018 – 2022 година.

У марту ће у седишту Црвеног крста Србије бити одржан заједнички састанак са секретарима организација Црвеног крста Србије, а састанци са секретарима на другим нивоима организовања ће бити одржавани у зависности од изражених потреба.

Пригодним активностима 6. фебруара биће обележено 142 године од оснивања Црвеног крста Србије, а годишњицу оснивања обележиће и организације Црвеног крста у саставу Црвеног крста Србије.

На основу Програма „Недеље Црвеног крста“ и теме коју определи Међународна федерација друштава Црвеног крста и Црвеног полумесеца, биће обележен 8. мај – Светски дан Црвеног крста, а у периоду од 8. – 15. маја биће реализоване бројне и већ афирмисане активности Црвеног крста на свим нивоима организовања.

Континуирано ће се остваривати сарадња са надлежним министарствима Владе Републике Србије, институцијама и органима, са циљем да организације Црвеног крста што успешније реализују своје задатке и истовремено постигну још већу афирмацију Црвеног крста кроз унапређење односа са јавношћу.

Организације Црвеног крста у градовима и општинама сарађиваће са локалним самоуправама, школама, факултетима, здравственим установама, месним заједницама, предузећима и удружењима која се баве хуманитарним питањима.

Црвени крст Србије ће посебну подршку и помоћ у свакодневном раду и даље пружати организацијама Црвеног крста на Косову и Метохији ради очувања и јачања структуре и у том циљу одржавати контакте са Канцеларијом Владе Републике Србије за Косово и Метохију.

Управни одбор Црвеног крста Србије, поред других питања из своје надлежности, разматраће и усвојиће Извештај о раду Црвеног крста Србије за 2017. годину, Редовне финансијске извештаје за 2017. годину (Завршни рачун), План рада и Финансијски план Црвеног крста Србије за 2019. годину, буџет за 2019. годину за средства од игара на срећу и донети одлуку о усвајању ревизије редовних финансијских извештаја Црвеног крста Србије за 2017. годину.

Биће праћена примена Правилника о расподели средстава по Закону о Црвеном крсту Србије и Закону о играма на срећу чији је саставни део нова Методологија и критеријуми за вредновање активности организација Црвеног крста у градовима и општинама, и у вези примене доносити потребне одлуке на Управном одбору Црвеног крста Србије.

Управни органи Црвеног крста Србије и Комисија за организацију, развој и нормативну делатност Управног одбора редовно ће одржавати седнице у складу са Статутом Црвеног крста Србије. Биће одржана најмање 1 седница Скупштине (Изборна) и 6 седница Управног одбора Црвеног крста Србије на којима ће бити доношена акта и одлуке из њихове надлежности, као и потребан број седница Комисије за организацију, развој и нормативну делатност и Статутарне комисије Црвеног крста Србије.

Значајна пажња биће посвећена волонтерима Црвеног крста и донаторима, а најзаслужнијим у складу са Правилником о утврђивању услова и критеријума за додељивање признања Црвеног крста Србије, одлукама Управног одбора Црвеног крста Србије биће додељивана признања Црвеног крста Србије.

Своја признања додељиваће волонтерима и саставни делови Црвеног крста Србије.

## **ПОСЛОВНО - ФИНАНСИЈСКИ СИСТЕМ ЦРВЕНОГ КРСТА СРБИЈЕ**

*(Правни основ: Закон о Црвеном крсту Србије, члан 6, 7, 9, 10, 11, 13. и 14. Закона)*

**Општи циљ** одржавања и развоја пословно-финансијског система Црвеног крста Србије је оспособљавање укупне структуре Црвеног крста на територији Републике Србије за успостављање система финансијског пословања и финансијског извештавања у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања уз истовремено успостављање јединственог начина вођења пословних књига, и пружање ажурних, комплетних, тачних и поузданих информација о финансијском пословању и финансијским извештајима Црвеног крста Србије и укупне структуре Црвеног крста у свим организацијама Црвеног крста на територији Републике.

### **Специфични циљеви су следећи:**

- Оспособљавање укупне структуре Црвеног крста у Републици да редовно обавља и публикује Извештаје о ревизији сваке године.
- Оспособљавање укупне структуре за редовно обављање ревизије како свог годишњег пословања тако и ревизије појединачних програма и пројеката који се спроводе кроз структуру Црвеног крста Србије, (треба да резултирају у посредном циљу, а то је обезбеђивање већег учешћа донатора из иностранства и из земље у финансирању програмских активности у свим областима рада Црвеног крста Србије).
- Пословно-финансијски систем Црвеног крста Србије је предуслов за финансијско извештавање по принципу „документован трошак“, пре свега за ресорно Министарство здравља.
- Остваривање потпуне информисаности о финансијским показатељима Црвеног крста Србије, нарочито донатора, потенцијалних донатора, државних органа и укупне јавности.

## Активности

- Координација рада свих организација Црвеног крста Србије и оспособљавање свих организација Црвеног крста за примену пословно-финансијског система,

- Одржавање рачунарске опреме и система комуникација.

Нова платформа на којој је развијен пословно-финансијски софтвер је SQL Server 2014, као и Framework 4.0. Са овом платформом нови програм ради на тренутно свим постојећим Windows оперативним системима.

У јануару 2018. године свим организацијама Црвеног крста у Србији биће омогућена нова верзија софтвера која подразумева прилагођени подсистем „ЗИС инфо“ који је усаглашен са новом методологијом вредновања активности.

У току 2018. године радиће се на унапређивању постојећег пословно-финансијског софтвера, на дорадама у свим подсистемима по специфичним захтевима, изради нових извештаја за сваки подсистем, као и измене неких постојећих форми и извештаја у складу са захтевима корисника.

Приступиће се и изради нових подсистема по пријему и дефинисању захтева које треба додати у софтвер.

У другој половини 2018. године радиће се и на припреми прилагођавања софтвера SQL Serverу 2016, као и Framework-у 5.0 који је изашао половином 2017. године. Циљ овог процеса је да у сваком тренутку буде могуће прилагођавање постојећег софтвера новој верзији оперативног система Windows, као и новој бази података SQL Server 2016.

Крајем 2018. године биће постављена верзија софтвера која ће садржати све захтеве за дорадама који су дефинисани током прве половине 2018. године.

### **Биће реализоване и следеће активности:**

- Организовање семинара и обука нових кадрова за коришћење пословно-финансијског софтвера у организацијама Црвеног крста;

- Биће редовно пружена консултативна помоћ организацијама Црвеног крста на терену у коришћењу већ инсталираних подсистема и оперативном коришћењу истих;

- Обавезе из овог процеса односе се и на организације Црвеног крста – ИТ центре (чворишта за размене база података);

- Одржавање мрежа под Microsoft платформама, администрација оперативних система Windows 10, клијентски ниво, Windows сервер12 P2, mail Exchange Serverа 2016, SQL 2014 Server, подршка корисницима MS Office пакета (Internet Explorer, Microsoft Outlook, Word, Excel), администрација и одржавање AntiVirus software Eset NOD32;

- Одржавање ЛАН мреже (Ethernet технологије), VPN технологија путем ТЦП/ИП протокола ка ИТ центрима;

- Одржавање Хардвера, подизање оперативног система, мрежни и персонални штампачи, свичеви, рутери, модеми);

- Одржавање Софтвера и подршка свих програма укључујући и пословно-финансијски софтвер;

- Техничка подршка сарадницима у секретаријату Црвеног крста Србије, као и сарадницима у организацијама Црвеног крста;
- Инсталација нове лиценце за Антивирусни програм NOD32 на серверима и клијентским компјутерима, EXCHANGE 2016 серверу;
- Учествовање на командно-показним вежбама у деловању у несрећама, у циљу ИТ подршке (постављање ЛАН локалне мреже, подешавање комуникације између чланова кризног штаба);
- Одржавање WIFI конекције која покрива седиште Црвеног крста Србије, као и администрирање исте.

### **Очекивани ефекти**

Пословно-финансијски систем ће допринети развоју капацитета организација Црвеног крста, транспарентности у раду, оспособљености да изведе о утрошку средстава у складу са захтевима свих донатора, а самим тим и локалне заједнице.

### **ПРАВНИ ПОСЛОВИ И ЈАВНЕ НАБАВКЕ**

Реализација правних послова биће усмерена првенствено на питања из области рада седишта, органа и радних тела Црвеног крста Србије, а према могућностима и на помоћ организацијама Црвеног крста у градовима и општинама, учешћу у изменама прописа који се односе на статус и рад Црвеног крста Србије, израду општих аката Црвеног крста Србије и издавању појединачних аката (посебно у вези радних односа), закључивања потребних уговора (ауторских, о делу, донацији, купопродајних, за потребе транспортне службе, Одмаралишта у Баошићима и других), а по потреби и вођење одговарајућих судских и других поступака уколико их буде било.

Посебна пажња биће посвећена спровођењу поступака јавних набавки у складу са Законом о јавним набавкама и одговарајућим подзаконским актима уз извршавање законске обавезе објављивања аката на порталу Управе за јавне набавке, сајту Црвеног крста Србије и у Службеном гласнику Републике Србије, као и достављања кварталних извештаја Управи за јавне набавке Републике Србије, о спроведеним поступцима јавних и других набавки. У оквиру плана набавки где год буде било могуће предвидеће се закључивање оквирног споразума на 2 или 3 године како би се смањио број поступака и обим послова у вези јавних набавки, чиме ће се, пре свега, обезбедити ефикасније прибављање добара и услуга, посебно оних који се набављају током године више пута.

Црвени крст Србије ће редовно обавештавати организације Црвеног крста у градовима и општинама о новим прописима и новинама које су значајне за рад организација Црвеног крста.

### **НАДЗОРНИ ОДБОР**

Надзорни одбор Црвеног крста Србије ће, сагласно Статуту Црвеног крста Србије и Пословнику о раду Надзорног одбора Црвеног крста Србије, своје активности посветити превентивном раду првенствено у седишту, а по потреби и организацијама у градовима и општинама, у складу са својом статутарном улогом и задацима.

У циљу унапређења ефикасности надзорних одбора, Црвени крст Србије ће организовати крајем године саветовање за новоизабране председнике надзорних одбора у организацијама Црвеног крста у градовима и општинама. Циљ је постићи

максималну оспособљеност надзорних одбора организација Црвеног крста у градовима и општинама да могу самостално и ефикасно обављати своју улогу, и квалитетно вршити контроле и давање смерница и савета за решавање текућих проблема својим организацијама, а изузетно у случајевима већих потешкоћа и проблема ангажоваће се непосредно Надзорни одбор Црвеног крста Србије.

Контроле материјално-финансијског пословања ће се вршити и у Црвеном крсту Србије – седишту по потреби, и у Дечјем одмаралишту у Баошићима током сезоне.

Контрола других организација Црвеног крста обављаће се, као и до сада, по указаној потреби.

Материјално - финансијско пословање и примена Статута Црвеног крста Србије контролисаће се на бази следећих претпоставки:

а.) Да ће се значајно појачати активности надзорних одбора организација у општинама и градовима које су их и бирале за контролно - едукативни рад у својим организацијама, а да ће рад Надзорног одбора Црвеног крста Србије бити усмерен првенствено на делатности које ће помоћи квалитетном раду у седишту и правилном и законитом одлучивању Скупштине, Управног одбора и радних тела Црвеног крста Србије.

б.) Да ће се сарадња надзорних одбора у организацијама Црвеног крста са својим секретаријатима и органима Црвеног крста одвијати квалитетно у вези примене позитивних законских прописа и општих аката, те да ће надзорни одбори првенствено и свакодневно остваривати своју саветодавну улогу, деловати превентивно, а изузетно, по потреби, остварити и контролну функцију.

На основу наведених претпоставки Надзорни одбор Црвеног крста Србије планира у 2018. години, квартално, следеће активности:

- Усвајање оперативног плана рада за 2018. годину, учешће у раду на седницама Управног одбора и активности по његовим одлукама и закључцима по потреби, контрола пописа имовине и потраживања Црвеног крста Србије - седишта са стањем на дан 31.12.2017. године, одржавање седнице Надзорног одбора и усвајање годишњег извештаја о раду. (јануар - март).

- Контрола материјално - финансијског пословања по потреби у организацијама Црвеног крста, контрола припрема за рад одмаралишта у Баошићима, допринос у раду на седницама Управног одбора и активности по његовим одлукама и закључцима по потреби, разматрање завршног рачуна за 2017. годину, материјално-финансијска контрола седишта и контрола финансијске документације Одмаралишта (у седишту). (април - јуни).

- Контрола материјално - финансијског пословања једне организације Црвеног крста, контрола рада одмаралишта у Баошићима (у објектима одмаралишта), учешће у раду на седницама Управног одбора и по потреби предузимање активности по његовим одлукама и закључцима. (јули - септембар).

- Контрола материјално - финансијског пословања организација Црвеног крста у градовима и општинама по потреби, одржавање седнице Надзорног одбора, учешће у раду на седницама Управног одбора и активности по његовим одлукама и закључцима, одржавање и саветовања за новоизабране председнике надзорних одбора (октобар - децембар).